БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 86 (8918)
АПРЕЛИИН 12
ВОСКРЕСЕНИ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ совет арадые зоригжуулан хүтэлбэрилдэг агууехэ хүсэн—Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

(1959 ОНОЙ МАЙН НЭГЭНДЭ ЗОРЮУЛЖА КПСС-эй ЦК-гэй ГАРГАҺАН УРЯАНУУДҺАА).

1959 оной МАЙН НЭГЭНДЭ ЗОРЮУЛЖА КПСС-эй ЦК-гэй ГАРГАҺАН УРЯАНУУД

1. Ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэр, бу- ронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй холбоо барисаанай —Майн 1 мандаха болтогой!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

2. Бүхы оронуудай хүдэлмэришэн ангиин дайшалхы ёһоор һа- нэгэдэлгэ—демократиин ба социализмын хэрэгэй илаг- гүй байһанай эшэ нүхэсэл мүн.

Пролетарска интернационализмын тугые бури дээрэ үргэе!

3. КПСС-эй XXI съезд манай Эхэ ороной хүгжэлтынгөө шэнэ —үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулха үедэ оро- заагаа. Советскэ Союзай ажалшад! Партиин XXI съездын дэлхэйн-түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ хүсэеэ элсүүлэн жагсаагты!

4. Эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын тү- тэмсэгшэ бүхы арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ!

5. Бүхы оронуудай хүдэлмэришэн анги болон ажалшадай улгадахи нэгэдэл улам бэхижэн мандаг лэ! Эб найрамдалай, крати болон арадуудай бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэл- ажалшадай бүхы организацинуудай хоорондохи харилсаа боон мандаха болтогой!

6. Эб найрамдалай, арадуудай национальна талаараа бэеэ һан байдалай түлөө, демократи болон социализмын түлөө эгшэ хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай түрүү манг- —бүхы оронуудай коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй пар- нуудта дүлэтэ халуун амаршалга хүргэе!

7. Коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай аха- ёһоной эбдэршэгүй бата нэгэдэл, нягта эмхидэл мандаха тогой!

8. Бүхы оронуудай ажалшадай суртал бодолой хүсэн түгэл- зэбсэг—хамагые илагша марксизм-ленинизмын һургаал даха болтогой!

9. Бүхы оронуудай арадууд! Эб найрамдал сахиха, батадха- түлөө, бүгэдэниитын аюулгүй байдал хангахын түлөө тэм- улам шангадхагты! Дайн сэрэг үүдхэгшэ империалисти- хархисуудые эрид шууд элишэлэн сохигты!

та бэхи эб найрамдалай түлөө, арадуудай хоорондохи ха- саа холбооной түлөө тэмсэгты!

10. Дэлхэйн арадууд! Атомна, водородно зэбсэгүүдые туршан ахэ ябадал энэ дары бүгэдэниитэзрэз болюулха, хэтын хэ- хоримжолхыень США-гэй, Англиин правительствонуудһаа ты! Буу зэбсэгүүдые, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороолгохын тү- тэмсэгты!

11. Бүхы оронуудай арадууд! «Хүйтэн дайе» болюулха, улас- ндын түгшүүрилтэй шанга байдал һуларуулха ябадал түй- ! Германитай ойрын сагта эбэй договор батадхын түлөө, Берлиндэхи эзэмдэлгын ёһо гуримые усадхахын түлөө эгты!

12. Эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай бата ту- тулгуури—дэлхэйн социализмын ёһо гурим мандаха болто- Социалистическэ лагериин оронуудтахи арадуудай агууехэ саа холбоон бэхижэн,һалбараг лэ!

13. Социализм байгуулжа байгаа агууехэ хитад арадта ахадүү- амар мэндэ! Бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хүсэн тү- тушэг тулгуури бологшо совет, хитад арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

14. Социализм байгуулжа байгаа Албаниин Арадай Респуб- ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет, албаан арадуу- хоорондохи эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа хол- мандаха болтогой!

15. Социализм байгуулжа байгаа Болгариин Арадай Республи- ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон болгар ара- хоорондохи эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа мандаха болтогой!

16. Социализм байгуулжа байгаа Венгриин Арадай Респуб- ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон венгер удай хоорондохи эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа мандаха болтогой!

17. Социализм байгуулжа, өөрынгөө ороной национальна та- демократическа ёһоор нэгэдэхын түлөө тэмсэжэ байгаа манай Демократическа Республикын ажалшадта ахадүүгэй мэндэ! Совет болон вьетнам арадуудай хоорондохи эбдэр- бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болто-

18. Эб найрамдалай түлөө, нэгэдэмэл демократическа Герма- түлөө тэмсэлдэ бүхы Германиин эб найрамдалта хүсэнүү- тушэг тулгуури бологшо Германиин Демократическа Рес- ка мандаха болтогой! Социализм байгуулжа байгаа ГДР- ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон герман ара- хоорондохи хани барисаан улам бэхижэг лэ!

19. Социализм байгуулжа, өөрынгөө ороной национальна та- демократическа ёһоор нэгэдэхын түлөө тэмсэжэ байгаа Арадай Демократическа Республикын ажалшадта аха- амар мэндэ! Совет болон корей арадуудай хоорондохи эб- гүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха бол-

20. Социализм байгуулжа байгаа Монгол Арадай Республикын шадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон монгол арадуу- хоорондохи эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа хол- мандаха болтогой!

21. Социализм байгуулжа байгаа Польшын Арадай Респуб- ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон поляк удай хоорондохи эбдэршэгүй бата хани барисаан, харил- холбоон мандаха болтогой!

22. Социализм байгуулжа байгаа Румыниин Арадай Респуб- ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон румын удай хоорондохи эбдэршэгүй бата хани барисаан, харил- холбоон мандаха болтогой!

23. Социализм байгуулжа байгаа Чехословакиин Республи- ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет болон чехословак удай хоорондохи эбдэршэгүй бата хани барисаан, харил- холбоон мандаха болтогой!

24. Югославиин Арадай Федеративна Республикын ажалшад- ахадүүгэй амар мэндэ! Эб найрамдал болон социализмын тү- лөө тэмсэлэй аша туһада совет болон югослав арадуудай хани барисаан улам бэхижэн мандаг лэ!

25. Эхэ оронойнгоо хүгжэн дэбжэхын түлөө, Ази болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай мандахын түлөө тэмсэгшэ агууехэ энэдхэг арадта халуун амаршалга хүргэе! Советскэ Союзай, Индиин арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам бэхижэн мандаг лэ!

26. Империализмда эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө, өөһэдынгөө оронуудай национальна талаараа бэеэ дааһан байдал улам батадхахын түлөө тэмсэгшэ Индонезиин, Бирмын, Цейлоной, Камбоджын арадуудта халуун амаршалга хүргэе!

27. Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын арадуудта халуун амаршалга хүргэе! Эб найрамдалай аша туһада СССР-эй, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын арадуудай харилсаа холбоон, хани барисаан улам бэхижэн мандаг лэ!

28. Колонизаторнуудай, тэдэнэй туһамаршадай дарлалтаһаа хахасаад, эб найрамдалай түлөө, өөрынгөө ороной национальна бэеэ дааһан байдалые улам батадхахын түлөө тэмсэгшэ Ирагай Республикын арадуудта халуун амаршалга хүргэе!

29. Империалистнуудай хорото аашануудта эсэргүүсэн, колониальна дарлалтые бүрин усадхахын түлөө, гүрэнүүдэйнгээ национальна талаараа бэеэ дааһан, сүлөөтэ байдал улам батадхахын түлөө тэмсэгшэ Араб Зүүн зүгтэхи арадуудта халуун амаршалга хүргэе!

30. Өөһэдынгөө эрхэ сүлөөгэй, национальна талаараа бэеэ дааһан байдалай түлөө баатар габьяатайгаар тэмсэжэ байгаа Африкын арадуудта халуун амаршалга хүргэе! Колонинууд болоһон, мүн бэеэ даагаагүй оронуудтахи дарлагдаһан бүхы арадуудта эрхэ сүлөө олгое!

31. Эб найрамдалай түлөө, арадуудай хоорондохи харилсаа холбооной түлөө, национальна талаараа бэеэ дааһан байдалай түлөө, империализмда эсэргүүсэн тэмсэгшэ Латын Америкын арадуудта халуун амаршалга хүргэе!

32. Бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хангалгын аша туһада Англиин, Америкын Холбоото Штадуудай, Франциин, Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

33. Милитаризмын, фашизмын дахинаа һэргэлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэгшэ, Германиин Федеративна Республикын ажалшад болон бүхы түрүү хүсэнүүдтэ халуун амаршалга хүргэе! Совет болон герман арадуудай хоорондохи хани барисаан улам бэхижэн мандаг лэ!

34. Советскэ Союзай, Италиин арадуудай хоорондохи хани барисаата харилсаан улам хүгжэн, бэхижэг лэ!

35. Советскэ Союзай, Финляндиин Республикын арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

36. Совет арадай, Швециин, Норвегиин, Даниин, Исландиин арадуудай хоорондохи хани барисаата харилсаанууд улам бэхижэн, хүгжэг лэ!

37. Советскэ Союзай, Австриин арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

38. Гадаадын сэрэгэй базануудые усадхахын түлөө, өөрынгөө ороной эб зэтэ, демократическа, бэеэ дааҥги хүгжэлтын түлөө тэмсэгшэ япон арадта халуун амаршалга хүргэе!

39. Ниитын ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байха политика, эб найрамдал болон арадуудай аюулгүй байдал сахиха ба батадхаха, бүхы оронуудтай экономическа болон культурна харилсаа холбоогоо хүгжөөхэ политика—Советскэ Союзай ленинскэ гадаадын политика мандаха болтогой!

40. Эб найрамдалай хэрэг, гүрэнэйнгөө аша туһа, манай Эхэ ороной аюулгүй байдалые һэримжэтэй хёрхоор сахин жагсагша, илалтануудай алдар габьягаар суурхаһан, шэн габьяата Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

41. Советскэ байгуулалтын бата, бэхи үндэһэ һуури бологшо хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай эбдэршэгүй холбоо барисаан мандаха болтогой!

42. Олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн манай социалистическэ гүрэнэй хүсэ, шадалай эшэ үндэһэн—СССР-эй арадуудай ахадүүгэй хани барисаан һалбаран, мандахань болтогой!

43. Советскэ Союзай ажалшад! Долоон жэлэйнгээ түсэбые дүүргэе, үлүүлэн дүүргэебди, манай ороной экономико болон соёл культурын хүсэн түгэлдэр шэнэ дэбжэлтэ, социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалай саашадаа бэхижэхэ ябадал түйлая! Коммунистическэ байгуулалтын шэнэ илалтанууд тээшэ, урагшаа дабшая!

44. Хото болон хүдөөгэй ажалшад! Үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсэнь талаар эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэхэ, ахиха гэһэн түүхэтэ зорилгоёо дүүргэхэ ябадал хангая!

45. Советскэ Союзай ажалшад! Долоон жэлэй даабариие предприяти, барилга, совхоз, колхоз бүхэнэй дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэгты! Долоон жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэ—арад түмэнэй баян дэлгэр, болбосоронгы һайхан байдалые улам саашадань һалбаруулан бадаруулха эшэ нүхэсэл мүн!

46. Хото болон хүдөөгэй ажалшад! Долоон жэлэй түрүүшын жэлэй—1959 оной арадай ажахын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө арад ниитын социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

47. Коммунизм байгуулагшадай түрүүшын зэргэдэ дабшагша үйлэдбэриин түрүүшүүл болон үүсхэлшэдтэ алдар соло!

48. Советскэ Союзай ажалшад! Түрүү дүй дүршэл, шэнэ техникэ үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты, арадай ажахын нөөсэ арга боломжые эдэбхитэйгээр элирүүлэн, ашаглалгада оруулагты!

49. Совнархозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Промышленностиин, барилгын хэрэг хүтэлбэрилгые һайжаруулагты, капитальна хүдэлмэридэ һомологдоһон мүнгэ зөөри, материальна хэрэгсэлнүүдэ шадамараар хэрэглэгты, гүрэнэй журам сахихын түлөө, түсэбтэ даалгабаринуудые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэгты!

50. Промышленностиин, барилгын, транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Үйлэдбэридэ комплексно оньһожоруулга болон автоматическа арга үргэнөөр нэбтэрүүлэгты, саашанхи техническэ дэбжэлтын түлөө, ажалай бүтээсые шууд дээшэлүүлхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэгты!

51. Эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд, мастернууд! Үйлэдбэри эмхидхэлгые бүхы хэмжээгээр һайжаруулагты, предприятинуудай, барилгануудай жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилгые хангагты, социалистическэ жаяг журам бэхижүүлэгты! Арьбалалта хэхэ ёһо гурим сахихын, продукциин шанар һайжаруулхын, өөрынь үные химдаруулхын түлөө тэмсэгты!

52. Хүндэ промышленность арадай бүхы ажахые саашадань дэбжээхэ, ажалшадай ажана байдал улам һайжаруулха, манай Эхэ ороной өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүүлхэ үндэһэ һуури болоно. Хүндэ индустриин хүдэлмэрилэгшэдтэ алдар соло!

53. Советскэ металлургнууд! Үйлэдбэриин техникэ болон технологиие нарижуулан һайжаруулагты, предприятинуудай арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэгты, рудагай шэнэ уурхайнуудые ашаглалгые улам түргэдхэгты! Арадайнгаа ажахыда руда, шэрэм, булад, прокат, үнгэтэ болон шухаг металлнуудые ехээр үгэгты!

54. Машина бүтээлгын, прибор бүтээлгын хүдэлмэрилэгшэд! Шэнэ түхэлэй бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэнүүд болон приборнуудые түргэнөөр ухаалан зохёожо, ашаглагты, арадай ажахыда комплексно оньһожоруулга болон автоматическа аргануудые нэбтэрүүлхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэгты!

55. Нефтиин, газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Нефть, газ абалгые, шэнэ уурхайнуудые ашаглалгые улам түргэдхэгты! Нефть шанаржуулдаг заводуудай хүсые улам ехэ болгогты! Шэнэ предприятинууд болон газопроводуудые барилгын болзорнуудые хорогты! Орондоо нефть, газ ехээр үгэе!

56. Нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Нүүрһэ малтан абаха үрэ ехэтэй аргануудые үргэнөөр хэрэглэгты! Нүүрһэнэй өөрын үнэ химдаруулагты, шанарыень һайжаруулагты!

57. Советскэ энергетигүүд, электростанцинуудые, электродамжуулгануудые баригшад болон хабсарагшад! Шэнэ электростанцинуудые түргэнөөр барижа, ашаглагты! Орондоо электроэнерги ехээр үгэе!

58. Химическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Шэнэ предприятинуудые түргэнөөр ашаглалгада оруулагты, бүри олон янзын химическэ продуктнуудые гаргагты! Орондоо арадай хэрэглэлэй һайн шанартай, химда сэнтэй эд бараа химическэ зүйлнүүдһээ ехээр бүтээжэ үгэе!

59. Совет барилгашад! Промышленна шэнэ предприятинуудай, байрын гэрнүүдэй, больницануудай, һургуулинуудай болон хүүгэдэй эмхи зургаануудай барилгые түргэдхэгты, шанарыень һайжаруулагты, үнэ сэнгые химдаруулагты! Барилгын индустриальна арга метод бүри үргэнөөр хэрэглэгты!

60. Барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Барилгын материалнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилэгты, шанарыень һайжаруулагты! Долоон жэлэй барилгануудта хэрэгтэй материалнууд болон зүйлнүүдые ехээр бүтээгты!

61, Ой модоной, модо болбосоруулгын болон саарһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Орондоо модо, мебель, целлюлозо, һайн шанартай саарһа ехээр үгэе!

62. Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Һайн шанартай, гоё һайхан бүдүүдые, эрхим һайн хубсаһа, бүхэ, гоё түхэл маягтай гуталнууд болон арадай хэрэглэлэй бусад эд бараа ажалшадта бүри олоор бүтээжэ үгэе!

63. Эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эдеэ хоолой зүйлнүүдые улам ехээр буйлуулан гаргагты, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй шанар һайжаруулагты!

64. Загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Загаһа олоор баригты, далай болон океануудта загаһа олоор баридаг бологты, доторой уһа сөөрэмүүдые үргэнөөр хэрэглэгты, продукциин шанар һайжаруулагты, өөрынь үные химдаруулагты!

65. Советскэ транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Ашаа таһалдуулангүйгөөр шэрэгты! Пассажирнуудые бүри һайнаар хангадаг бологты! Транспортые техническэ талаар шэнэдхэн байгуулгые түргэдхэхын түлөө тэмсэгты!

66. Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд! Хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые эсэшэ сусашагүйгөөр хүгжөөгты, нарижуулан һайжаруулагты! Почто, телеграф, телефон, радио болон телевидениие һаадгүйгөөр хүдэлмэридэг болгогты! Хүн зониие хангалга һайжаруулагты!

67. Нютагай промышленностиин, кооперациин хүдэлмэрилэгшэд! Продукци бүри ехээр бүтээжэ гаргагты, үйлэдбэриин культурые улам дээшэлүүлэгты! Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха хэрэг бүхы хэмжээгээр һайжаруулагты!

68. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд! Колхозуудай ниитын ажахые бүхы хэмжээгээр хүгжөөгты! Колхозуудай ниитын баялигай үндэһэ һуури бологшо хубаагдадаггүй фонднуудые ехэ болгогты! Колхоз хоорондын үйлэдбэриин холбоо барисаа үргэдхэгты!

69. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, совхозууд болон РТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Эхэ орондоо ороохо таряа, мяха, һү, нооһо, үндэгэ, хлопок, лён, сахарай свёкло, хартаабха, овощь, үрэ жэмэс, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бүри ехээр үгэе!

Хүдөө ажахын культурануудай ургасые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхын, продукциин өөрынь үнэ химдаруулхын түлөө тэмсэгты!

70. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Ниитын мал ажалые бүхы хэмжээгээр хүгжөөгты, үбһэ тэжээл бүри ехээр бэлдэдэг болгогты, малай ашаг шэмые дээшэлүүлэгты, үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри эмхидхэлгые һайжаруулагты! Мал ажалай продукт үйлэдбэрилгын хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ахин гарая!

71. Хүдөөгэй механизаторнууд! Түрүү техникые бүри һайнаар ашаглагты, хүдөө ажахын үйлэдбэриие бүри үргэнөөр оньһожоруулагты, электрын хүсөөр һайса хангагты! Совет тосхонуудта техническэ дэбжэлтэ түйлагты!

72. Совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг бологты, өөрынь үнэ химдаруулагты. Ороной бүхы совхозуудые жэшээтэ һайн, ашаг олзо ехэтэй предприятинууд болгоё!

73. Шэнэ газар элдүүрилэгшэд! Түйлаһан амжалтануудаа бэхижүүлэн арьбадхагты, ороохо тарянай үндэр, тогтууритай ургаса абадаг бологты, ниитын мал ажалые бүхы хэмжээгээр хүгжөөгты!

74. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! 1959 оной хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэе, хүдөө ажахын бүхы культурануудай үндэр ургаса абая!

75. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд! Ниитынгээ ажахые бодолтойгоор эрхилэгты, газараа һайнаар хэрэглэгты, севооборотуудые түргэнөөр дэлгэрүүлэгты! Шэнэ юумэ үүдхэгшэдэй дүй дүршэл, эрдэм ухаанай түйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэгты, ажалай бүтээсые дээшэлүүлэгты!

Газарай зуун гектар бүридэ хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг бологты!

76. Советскэ худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэд! Хүн зониие бүри болбосон һайнаар хангадаг болохын түлөө тэмсэгты, ажалшадай улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые бүри хүсэдөөр хангагты!

77. Советскэ алба хаагшад! Гүрэнэй аппарадай хүдэлмэри нарижуулан һайжаруулагты! Ажалшадай хэрэглэмжэ болон эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандагты! Советскэ аппарадай хүдэлмэриин бүри эмхитэй, һайн нарин нягта болохын түлөө тэмсэгты!

78. Наукын, дээдэ һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэд! Эрдэм ухаае саашадань һалбаруулан бадаруулхын түлөө, техническэ дэбжэлтын түлөө тэмсэгты! Арадай ажабайдалтай бүри нягта холбоотойгоор ажалладаг болоё! Коммунизмын үеын эрхим мэргэжэлтэдые бэлэдхэгты!

Советскэ түрүү эрдэм ухаан мандаха болтогой!

79. Гайхамшагта габьяа гаргажа, дэлхэйе тойрон дабшадаг түрүүшын хэмэл одонуудые, космическа ракетые табижа, планетэнүүд хоорондын ниидэлгэнүүдые хэхэ үе сагые нээжэ үгэһэн совет эрдэмтэд, инженернүүд, техникүүд болон хүдэлмэришэдтэ алдар соло!

80. Литература, искусствын ажал-ябуулагшад! Зохёолнуудай удха түгэлдэр байхын, уран һайханай шадабариин түлөө тэмсэгты! Арадай ажабайдалтай, мүнөөнэй үе сагай байдалтай литература, искусствын таһаршагүй нягта холбоотой байхын түлөө тэмсэе!

81. Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! Хүүгэдэй һуралсалай шанар һайжаруулагты, ажабайдалтай, үйлэдбэритэй һургуулиин нягта холбоотой байхын түлөө тэмсэгты! Ажалда дуратайгаар, совет Эхэ орондоо, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ байхаар ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлэгты!

82. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд! Арадай элүүрые хамгаалгые һайжаруулан хүгжөөгты, эмнэлгын, санитарна эмхи зургаануудай хүдэлмэриин культурые дээшэлүүлэгты! Медицинскэ наукын шэнэ шэнэ түйлалтануудые бодотоор хэрэглэгты!

83. Ажалшадай депутадуудай Соведүүд—манай орондохи засаг түрын бодотооро арадай органууд мандаха болтогой!

84. Советскэ профсоюзууд! Хүдэлмэришэн ангиин, интеллигенциин зохёон байгуулхы үүсхэл, эдэбхиие бүхы хэмжээгээр хүгжөөгты! Хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай материальна ажабайдал саашадань һайжаруулха, соёл болбосоролыень улам дээшэлүүлхэ тухай эсэшэ сусашагүй оролдогты! Долоон жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ ажалшадай хүсэл оролдолгые элсүүлэн эмхидхэгты!

85. Совет эхэнэрнүүд—коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулагшад мандаха болтогой!

86. Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союз—Коммунистическэ партиин үнэн сэхэ туһалагша болон халаан, коммунизм байгуулжа байһан залуушуулай түрүү отряд мандаха болтогой!

87. Коммунистнууд, комсомолшууд! КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө, СССР-тэ коммунизм байгуулхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлые толгойлжо ябагты!

88. Эрэгтэй, эмэгтэй комсомолшууд, совет залуушуул! Коммунистическээр ажаһуужа, ажаллажа һурагты! Һайн абари заншал өөһэдтөө хүмүүжүүлэгты! Коммунизмые ушар ёһо мэдэн, эсэшэ сусашагүй байгуулагты!

89. Пионернүүд, һургуулиин үхибүүд! Эрдэм ухаа, ажалай дүршэл оролдосотой нэтэрүүгээр шудалагты! Агууехэ Ленинэй хэрэгэй түлөө, коммунизмын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болохоор өөһэдыгөө бэлэдхэгты!

90. Коммунизм байгуулагша агууехэ совет арад мандаха болтогой!

91. Социалистическэ байгуулалтын хүшэ шадалай эшэ үндэһэн, коммунизм байгуулгын шэнэ амжалтануудай дүхэм нүхэсэл бологшо коммунистическэ партиин болон совет арадай эбдэршэгүй нэгэдэл мандан бэхижэжэ байг лэ!

92. Манай ороной арадуудай хани барисаанай хэрэм, эб найрамдалай, демократиин, социализмын эбдэршэгүй бата түшэг бологшо Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

93. Манай түрэл Советскэ правительство мандаха болтогой!

94. Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ совет арадые зоригжуулан хүтэлбэрилдэг агууехэ хүсэн—Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

95. Марксизм-ленинизмын туг доро ябажа, коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр коммунизмын илалта тээшэ урагшаа дабшая!

96. Бүхы хүн түрэлтэнэй гэгээн гэрэлтэ ерээдүй—коммунизм мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

☆ ☆

Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхоз холын отара, гүүртэнүүдтэ культбазануудтай. Эндэнь хөөрэлдөөн, элидхэлнүүд болодог, шэнэ газетэ, журналнууд бии, радиогоор һүүлшын һонинуудые шагнадаг юм. Мүн нүүдэл библиотекэ хүдэлмэрилдэг байна. **Зурэг дээрэ:** Бамба нютагтахи культбаза соо КПСС-эй Хэжэнгын айкомой пропагандист Ц. Б. Балданов һаалишадтай хөөрэлдөө үнгэргэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

☆ ☆

КОМСОМОЛОЙ ОРГАНИЗАЦИНУУДЫЕ МУУГААР ХҮТЭЛБЭРИЛНЭ

Мүнөө үедэ комсомолшууд, залуушуул партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжон, агуухэ долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэжэ байна.

Үнгэрһэн 1958 ондо Баргажанай аймагай хүбүүд, басагад ажахын болон культурна байгуулалтада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ниилээд ехэ хүдэлмэри хээ. Аймагай промышленна предприятинуудта комсомол-залуушуулай 13 бригада һайнаар хүдэлдэг. Нёдондо жэлдэ үбһэ хуряалгын үедэ аймаг дотор комсомол-залуушуулай 30 бригада хүдэлжэ, нийтын малда 13526 тонно үбһэ тэжээл, 9303 тонно шэмэтэ тэжээл бэлэдһэн байгаа. Тингэжэ республика дотор дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Баргажанай комсомолой организаци түрүү һуури эзэлээд, нэгэдэхи шагнал—мотоцикл абаа һэн. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой кукуруза ургуулха звеногойхид (даагшань Федот Ринчинов) 90 гектар газарай тус бүриһөөнь 296 центнер ногоон набша нама хуряажа, холын хойто зүгтэ энэ ургамалай баян ургасые абтаха байһые батадхаһан байгаа.

Таряа хуряалгын халуун һахада аймагай залуу үетэн мүн лэ габшагай ёһоор ажаллаһан байха юм.

Хүдөө ажахын продуктнүүдые, илангаяа мяха сэхээр абадаг болохын түлөө бүгэдэарадай хүдэлөөндэ дэлгэржэ байхада комсомолой олохон организацинууд һуурияа зүбөөр тодорхойлһон, мүн түрүү залуушуулай зэргэнүүд олошорһон байна.

Тобшохоноор тэмдэглэбэл, аймагай залуушуул хаа хаанагүй түрүү зэргэдэ ябахын түлөө үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэдэг, тэмсэдэг юм.

Партийна организацинуудай зүгһөө комсомолой организацинуудые тодорхой һайнаар эмхидхэн хүтэлбэрилдэг болоо һаань, тэдэнэй ажал хүдэлмэри үшөөл ехэ ашэ үрэтэй байха һэн. Сэхынь хэлэхэдэ, хүбүүд, басагадай эдэбхи үүсхэл бадаруулха, тэдэниие коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ, ажал хүдэлмэридэнь туһалжа байха асуудалда КПСС-эй Баргажанай айком һаналаа сэхээр табидаггүй. Энээниие иимэ баримта гэршэлнэ. 1957 ондо КПСС-эй айкомой пленум дээрэ, 1958—1959 онуудта айкомой бюро дээрэ ВЛКСМ-эй айкомой хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн юм. ВЛКСМ-эй айкомой, тэрэнэй бюрогой хүдэлмэридэ бии байһан дутуу дундануудые зайсуулха тушаа дэлгэрэнгы тогтоол баталан абтаһаншье байха. Теэд партиин айком баталһан тогтоолоо мартажархёо, тиимэһээ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлээгүй, аймагай комсомолой организациие эмхидхэлэй талаарнь бэхижүүлхэ тушаа зохистой хэмжээ абаагүй, тэрэнэй хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые мүнөөшье хүрэтэр усадхажа шадаагүй байха юм.

Гадна КПСС-эй Баргажанай айком комсомолой организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулхын тулада партийна эхин организацинуудай үүргэ дээшэлүүлдэггүй, тэдээндэ шанга эрилтэ табидаггүй байна. Энэ асуудалаар 1958 оной туршада партиин айкомой бюро дээрэ нэгэшье партийна организациин тоосоон зүбшэн хэлсэгдээгүй. Энээнһээ байтагай ВЛКСМ-эй айкомой бюрогой заседанида хабаадалсахые партиин айкомой секретарьнар, тэрэнэй бюрогой гэшүүд тоохоёошье болишонхой. Жэшээнь, КПСС-эй айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Малыгин һүүлшын хоёр жэлэй туршада ВЛКСМ-эй айкомой пленумдэ оройдоо нэгэ дахин хабаадалсаа.

Модо бэлэдхэлдэ дээрэ, холын отара, гүүртэнүүдтэ ажаллажа байһан залуушуулые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй культурна ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ партиин айком, партийна эхин организацинууд, илангаяа ажахын хүтэлбэрилэгшэд анхарал тон багаар табидаг гэжэ хэлэлтэй. Малшадай дунда лекци, элидхэл уншадагагүй, агитаторнуудай хөөрэлдөөншье ехэ хомор болодог. Үнгэрһэдөө ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд ёһо буруу замда ородог, даншье һаа, харюусалгагүй ябадал гаргадаг болошонхой. Тээсгэн Баргажанай леспромхозой «Журавлиха» гэжэ модо бэлэдхэлэй пунктын начальник Харис Магизовай даадаг комсомол-залуушуулай бригада воскресник үнгэргөө ха. Энэ үедэ модо бэлэдхэлэй пунктын начальник нүхэр Малыгин, технорук, группарторг нүхэр Божайкин воскресникэй бэлэдхэлдэ архи асараад, ехэ архидаа эмхидхэжэ. Һүүлээрнь түрүү бригадын хоёр гэшүүд нашаналдаһан, шууяа татаһан байна.

ВЛКСМ-эй айкомой бюро энэ аяг аашые зүбшэн хэлсэжэ нүхэр Магизовта зэмэ тохоо. Тиигэн гэхэдэнь Баргажанай леспромхозой партийна организаци, КПСС-эй Баргажанай айком тэрэ архидала эмхидхэһэн хүтэлбэрилэгшэд Малыгин, Божайкин гэгшэдые ямаршье хэмжээ абаагүй. Залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ иигэжэ хандадаг ябадалаа эбсэшоод һуухаа болоо һаамнай, юун бүтэхэ гээшэб!

Комсомолой организацинуудые КПСС-эй айкомой, партийна эхин организацинуудай зүгһөө һулаар хүтэлбэрилдэг, тэдэнэй бодото туһаламжа үзүүлдэггүй дээрэһээ аймагай комсомолой организациин хүдэлмэридэ горьтойхон дутуу дунданууд бии. Нэн түрүүн ВЛКСМ-эй айкомой бюро хангалтагүйгөөр хүдэлдэг, өөрынгөө шиидхэбэринүүдые схэнхидээ дүүргэдэггүй байха юм.

ВЛКСМ-эй айкомой секретарьнар нүхэд Панфилов, Бадмаев, мүн бусад хүдэлмэрилэгшэдынь комсомолой эхин организациин секретарьнарые эмхидхэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ һургадаггүй, тэдээндэ ёһотоор туһалдаггүй байна. Тиимэһээ аймаг дотор комсомолой эхин организациин секретарьнар ходо һэлгэгдэжэ байдаг. Жэшээнь, 1958 ондо, энэ жэлэй хоёр һарын туршада комсомолой эхин организациин секретарьнуудай гурбанай хоёр хубинь һэлгэгдээ.

Аймагай комсомолой эхин организацинууд залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулна. Комсомолой олонхи организацинуудта суглаанууд бэлэдхэл муутайгаар, тон үсөөн зарлагдадаг. Жэшээнь, Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта нёдондо комсомолшуудай оройдоол 3—4 суглаан болоо.

Мүн эдэ организацинууд түрүү залуушуулые, илангаяа хүдэлмэришэд, колхозникуудые комсомолдо абаха талаар мүртэй хүдэлмэри ябуулнагүй. Гэхэ зуура 1958 ондо комсомолдо абтаһан 248 хүбүүд, басагадайнь оройдоо 21-ниинь хүдэлмэришэн, 82-нь колхозник байха юм. Тиихэдэ РТС-эй, олзоборилгын, загаһа барилгын артельнүүдтэхи комсомолой организацинууд хэдэн жэлэй туршада огто урганагүй.

Аймаг дотор комсомолшуудай политическэ һуралсал ехэ муугаар эмхидхэгдэнхэй. Һуралсалай шэнэ жэлэй эхиндэ 150 комсомолшууд ямаршье һуралсалда хабаадаагүй үлэшэһэн байгаа. Тэрэшэлэн залуушуулай дунда ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр табигданхай.

Залуушуулда һонирхолтой, хүмүүжүүлхы удхашанартай лекци, элидхэл тон үсөөнөөр уншагдана. Гол түлэб иимэ байдалһаа боложо, залуушуул олониитын журам эбдэдэг, архидадаг, хулигаантадаг байха юм. 1958 ондо, мүн энэ жэлэй 2 һарын туршада 10 комсомолшууд муу ааша гаргаһанайнгаа түлөө сүүдлүүлэгдээ.

Эмхидхэлэй-политическэ талаараа һула байһан комсомолой организацинууд колхозууд болон предприятинуудай ажал-ябуулгада мүртэй нүлөө үзүүлжэ шаданагүй. Долоон жэлэй түрүүшын жэл — 1959 ондо ажахынуудай абаһан социалистическэ уялгануудые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлэлсэхын түлөө, коммунистическэ ажалай бригадын нэрэзэргэтэй болохын түлөө олохон комсомолшууд, залуушуул эдэбхитэй шангаар тэмсэнэгүй.

Мүнөө үедэ аймагай колхозууд 1959 ондо абаһан уялгануудаа хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байнхай. Тэдэнэр үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо һү һаалгаяа багаханааршье дээшэлүүлээгүй. Һүүлшын мэдээгээр, кукуруза тариха газарай гектар бүхэндэ миил 10 тонно наг шэбхэ тараагдаа. Энэнь гайхалтай бэшэ. Кукуруза ургуулха залуушуулай звенонуудые эндэ бэдэрһэнэй хэрэггүй, оройдоо байхагүй.

Баргажанай аймагай комсомолшууд болон залуушуул 1959 ондо бэелүүлхээр горьтойхон социалистическэ уялгануудые абанхай. Тэдэ уялганууд соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: 1500 центнер һү колхозниигуудһаа худалдан абажа, гүрэндэ тушааха, 300 гахай, 60 мянган шубуу тэжээхэ, уһалууриин 3 канава малтаха, бэлшээн таргалуулагдаха 600 толгой эбэртэ малай 4 гүүртэ эмхидхэхэ, 50 тонно түмэрэй хаядаһа суглуулха, 1200 гектар дээрэ кукуруза тарижа, тус бүриһөөнь 300 центнерһээ доошо бэшэ ногоон эшэ набша хуряаха, һурагшадай үйлэдбэриин 18 бригада байгуулха. Аймагай залуушуул эдэ уялгануудаа бэелүүлхын түлөө улам зоригтойгоор ажаллаха ёһотой.

Харюусалгатай, хүндэтэй эдэ уялгануудаа комсомолой организацинуудай амжалтатайгаар дүүргэхынь тула КПСС-эй айком, партийна эхин организацинууд али болохо туһаламжа хүргэжэ байха уялгатай.

К. Пашнев,
А. Потехин.

Съездын шиидхэбэринүүд зоригжуулна

КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ тогтоолнуудые Галуута Нуурай шахтёрнууд ехээр һонирхожо шудална. Коммунистнууд, комсомолшуудай һуралсадаг кружогуудта тус тустань съездын материалнуудаар 3—4 заняти үнгэргэгдөө, мүн хэдэн арбаад агитаторнууд хүдэлмэришэдэй ажалладаг газарнуудаар ябажа, тэдэниие съездын материалнуудтай, мүнөө үеын зорилгонуудтай танилсуулна.

Ойлгууламжын энэ хүдэлмэри хүн зониие шэнэ амжалтада зоригжуулһан байна. Тусхайлан хэлэхэдэ, Галуута Нуурай шахтёрнууд нүүрһэ малтажа абаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, декабриин 25-да дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 15 мянган тонно шулуу нүүрһэ Эхэ орондоо бэлэглэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаа. Энэ жэлдэ шахта бүхэндэ ажалай эмхидхэл улам һайжаруулагдажа, элдэб механизмууд гүйсэд һайнаар хэрэглэгдэхэ байна. Энээнэй ашаар ажалай бүтээсэ зургаан процентээр дээшэлжэ, нүүрһэнэй үнэ сэн нилээд химдаруулагдаха юм.

Партиин съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон хүдэлмэришэд, мүнөө жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, түрүүшынгээ амжалта туйлажа байна.

Ф. Моренец.

Семинар болобо

Баргажанай аймагай сельскэ, сомоной Соведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй болон секретарьнарай хоёр үдэрэй семинар боложо үнгэрөө. Семинарта хабаадагшад «Хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөлгэдэ сомоной Совдэй хүтэлбэрилхы үүргэ дээшэлүүлхэ», «Аймаг дотор гурбан жэлэй соёлой добтолгын ябаса» гэһэн элидхэлнүүдые шагнаба. Тус асуудалнуудаар аймагай хүдөө ажахын инспекциин начальник И. Ф. Лисицкий, аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо И. Д. Максимов гэгшэд элидхэл хэһэн байна. Мүн семинар дээрэ аймагай хүдөө ажахын инспекциин агроном И. П. Лапин «Кукуруза тариха тухай агротехническэ хэмжээябуулганууд», аймсоведэй гүйсэдкомой секретарь Г. И. Сизых «Сельскэ, сомоной Соведүүдэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудые түсэблэлгэ» тухай элидхэлнүүдые хэбэ.

Л. Янушевская.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ ОНСО АНХАРАЛ ХАНДУУЛХА

1959 ондо ниитын малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд урдаа табинхай.

Энэ зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхын тула адуу малдаа үбһэ тэжээл ехээр бэлдэхэ гээшэ шухала хэрэг болоно.

Энээн тушаа Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид үнэтэ үүсхэл гаргажа, байгша ондо сабшалангайнгаа ургаса 2 дахин дээшэлүүлээ гэһэн уряатайгаар республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан байна.

Мүнөө тус аймагта сабшалан, таряалангай ургаса дээшэлүүлхэ тушаа бага бэшэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Мартын 15-һаа апрелиин 15 болотор таряалан, сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөхэ һара соносхогдоһон байха юм. Энэ хүдэлмэриин ябаса тухай аймагай **«Курумканский колхозник»** газетэ (КПСС-эй Курумканай айкомой, аймсоведэй орган) номерһоо номерто статья, корреспонденцинүүдые толилно.

Тэрэшэлэн газетын мартын 20-ной номерто «Тэжээлэй ургамалнуудай ургаса хоёр дахин дээшэлүүлхэ шухала нөөсэ» гэһэн нүхэр Т. Истаевай һонирхолтой статья тунхаглагдаһан байна. Статьягай автор нёдондо жэлдэ аймагай зарим колхозуудаар уһа бүлэхэ насос тодхожо, сабшалан уһалһанай ашаүрэ тухай тодорхойгоор бэшэнэ. Энээнэй ашаар Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз Галтай гэжэ газарта гектарай 30 центнер үбһэ хуряагаа һэн. Харин тиихэдэ уһалагдаагүй сабшаланһаа арайхан гэжэ 2—3 центнер үбһэн абтаһан байха юм.

Гэбэшье сабшалан һайжаруулха тушаа колхозуудай, мүн луговодуудай хэжэ байһан хүдэлмэриие «Курумканский колхозник» газетэ хүсэд харуулна гэхын аргагүй. Газетын хуудаһанууд дээрэһээ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхидой үүсхэлэй (нээмэл бэшэгынь газетын 25-най номерто толилогдоһон байна) аймаг дотор хэр зэргэ дэмжэгдэһэниинь харагданагүй.

Гансахан лэ апрелиин 2-то Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Х. Бадмаевай статья соо энээн тушаа бэшэгдэнэ.

...Дэрээнэй луговодуудай уряада харюу болгон, колхоздомнай тэжээл бэлдэхэ 2 звено байгуулагдаа. Тэдэнэр мүнөө даалгагдаһан участогтаа наг шэбхэ гаргана, уһалалгада бэлэдхэжэ байна. 5 хүнһөө бүридэһэн нүхэр Д. Очировай звено өөһэдынгөө участогһаа га бүриин 50 центнер үбһэ абаха уялга абанхай... Разгоной, Тунгэнэй уһалууриин системэ заһабарилагдажа бэлэн болгогдоо,—гэжэ автор мэдүүлнэ.

Теэд аймагай бусад колхозуудаар Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхидой үүсхэлээр ямар хүдэлмэриин ябуулагдажа байһан тухай газетэ уншагшадтаа мэдээсэнэгүй.

Гэхэтэй хамта колхозуудай, луговодуудай, тэжээл бэлдэхэ звенонуудай хүдэлмэриие газетэ огто харуулнагүй гэхэдэ ехэ алдуу болохогүй. Жэлэй эхинһээ хойшо газетэдэ луговодой нэгэшье статья толилогдоогүй, мүн тэдэнэй дүй дүршэл харуулһаншье статья үгы. Харин Курумканай аймагта дүй дүршэл ехэтэй луговодууд үгы юм гэжэ хэн хэлэхэ гээшэб? Иимэ хүнүүд колхоз бухэндэ бии, ганса... үүсхэл оролдолго гаргажа, тэдэ... статья, бэшэгүүдые эмхидхэхэ х... рэгтэй байгаа бшуу.

Энэ ушар газетын хүдэлмэридэ... ехэхэн дутагдалнуудай нэгэн гэж... һанагдана.

Мүн иимэрхүү дутагдалнууд ... мал ажалай ехэ ажахытай Сэ... лэнгын аймагай **«Улаан Сэлэнгэ»** газетэдэ (КПСС-эй Сэлэнгын айко... мой, аймсоведэй орган) бии ба... на. Хэнэйшье мэдэһээр, тус айма... гай колхозууд, совхоз һүүлэй хэдэ... жэлэй туршада үбһэ тэжээлээр д... талдажа, олохон толгой ниитын... мал гарзалуулһан байха юм.

Тиимэһээ дутамаггүй хүрэхэ үбһ... тэжээл бата бэхи бэлдэхэ хэрэг... колхоз, совхозой хүтэлбэрилэгш... дэй анхарал хандуулха, энэ хэрэг... бүхы колхозникуудые элсүүлхэ гэ... шэ аймагай газетын шухала зори... го байгаа. Энэ асуудалаар ба... зэргэ бэшэгдэһэншье байна.

Жэшээлхэдэ, кукуруза ургуул... тушаа аймагай хүдөө ажахын ин... пекциин главна агроном Гудар... вай, һайрамай уһа тогтоохо туш... мелиоратор Цыбендоржиевай, м... наг шэбхэ гаргаха һарын ябас... тухай хэдэн статьянууд март ... рада толилогдобо.

Теэд тус газетэ бүхы дээ... өөрынгөө урда байһан шухала з... рилгые һайса дүүргэжэ шадана...

«Тэжээл бэлдэхэ асуудала... заочно зүблөөн» гэһэн ниитэ га... шаг доро агроном Л. Капу... тинагай статья газетын мартын 1... нэй номерто хэблэгдэһэн бай... Статьягай автор урдань бай... XVIII партсъездын нэрэмжэтэ ко... хозой дүй дүршэл дээрэһээ абаж... тэжээл элбэг ехээр абадаг боло... тушаа олон һанамжа, дурадхалну... дые хэлэһэн байна.

Иигэжэ мал ажал хүгжөөхэ ш... хала асуудалаар—тэжээл бэл... хэлгээр ехэхэн хөөрэлдөө эхил... гэжэ газетын редакци һанаһ... байгаа ха. Теэд энэ хөөрэлдөө... саашадань үргэлжэлүүлжэ, эмхи... хэжэ шадаагүйнь гэмшэлтэй. Р... дакциин эмхидхэһэн заочно зү... лөөндэ нэгэшье луговод, кукуру... шан, тэжээл бэлдэхэ звено, бри... дануудай хүтэлбэрилэгшэд хаба... далсаагүй. Тиигэжэ өөһэдынг... эхилһэн шухала хэрэгтэ редакци... хүдэлмэрилэгшэдэй һаналаа таб... гүй дээрэһээ хөөрэлдөөншье уд... шьегүй замхаршоо.

Сэлэнгын аймаг үбһэ тэж... ехээр бэлдэхэ арга боломжо... Аймагай совхоз, колхозуудаар у... лагдамаар 10 мянга гаран гек... сабшалан бии. Тэрэшэлэн тус а... магта нэн түрүүндэ герасимовс... хүдэлөөн дэлгэржэ, үнинэй д... дүршэлтэй болоһон хэдэн арба... луговодууд бии болонхой.

Тэдэнэй олонхинь, жэшээлхэ... нүхэд Ефимов, Бадмажапов, С... жанов, болон бусад, гансахан а... магтаа бэшэ, харин бүхы респ... лика дотороо мэдээжэ боложо, с... да гараһан ха юм. Эдэ луговод... дай дүй дүршэл үргэнөөр дэл... рүүлжэ, олоной, илангаяа зал... шуулай, шадабари болгобол, айм... гай газетэ ехэхэн хүдэлмэри х... байгаа.

Үбһэ тэжээл ехээр абахын тү... тэмсэлэй харюусалгатай үе му... ерээд байна. Тиимэһээ энэ ... дэлмэри үргэнөөр харуулжа, тү... луговодуудай дүй дүршэл дэл... рүүлхэ гээшэ аймагай газетэнүү... шухала зорилго болоно.

Һонин лекцинүүдые шагнаба

Хоёр аймагай — Ториин, Зэдын аймагуудай пропагандистнууд, партийна эхин организациин секретарьнууд Петропавловка тосхондо нэгэ үдэрэй семинарта сугларжа, һонирхолтой лекцинүүдые шагнаа. «Хамтын зөөриин яажа бүгэдэ арадай зөөри болохо тухай» нүхэр Полякова, «Уласхоорондын байдал тухай» нүхэр Заикина, «Ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ тухай» нүхэр Гершман гэгшэд лекцинүүдые уншаба.

Д. Цыренов.

КОММУНИСТИЧЕСКЭ ТҮРҮҮШЫН СУББОТНИК

40 жэлэй саана, 1919 оной апрельдэ манай орон дотор патриотическа айхабтар ехэ удхатай хүдэлөөн—коммунистическэ субботнигууд анха түрүүн эмхидхэгдэһэн юм. Тэрэ үедэ залуу Советскэ республикамнай контрреволюциин хүреэлэлгэдэ ороод байгаа һэн. Урда зүгтэ, Украинада Улаан Армиин гайхамшаг илалтануудые туйлабашье, зүүн тээһээ Колчагай сэрэгүүд ехэ аюул тохёолдуулаа бэлэй.

«Зүүн фронт дээрэхи байдалтай дашарамдуулан РКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаһан тезисүүдые» Ленин бэшээд, тэрэнь апрелиин 11-дэ толилогдоо һэн. Тезисүүд дотор республикын сэрэгэй-политическэ байдалда сэгнэлтэ үгтэһэн, Зүүн фронтын шиидхэхы удхашанартай байһаниинь онсолон тэмдэглэгдэһэн юм. Дайсадые дарахын тулада хүсэ шадалаа тон ехээр эршэдхэхэ гэжэ партиин Центральна Комитет уряалһан байгаа.

Москва-Сортировочная депогой хүдэлмэришэд агуухэ баатаршалга гаргаа бэлэй. Депогой дэргэдэхи партийна ячейкын суглаанай № 16 протокол дотор: «Апрелиин 12-ой субботые һунгаха гэжэ тогтообобди. Энэмнай бодото дээрэ бэелүүлэгдээ. Хүдэлмэримнай үдэшын 8 часта эхилээд, үглөөнэй 6 час хүрэтэр үргэлжэлөө. Һуни соо 358, 504, 7024 номерой гурбан паровоз заһабарилагдаа. Субботнигто хабаадагшад түлөөһэгүйгөөр, тон зоригтойгоор хүдэлөө. Ажалайнгаа бүтээсые тэдэнэр 2—3 дахин ехэ болгоо».

Субботнигто хабаадаһан бүхы коммунистнууд заһабарилгын дүүрэхэдэ вагон соо орожо сай ууһан, Зүүн фронтын байдалые зүбшэн хэлсэһэн, «Интернационал» дууһан байна.

Иигэжэ гурбан паровоз заһабарилагдаад, апрелиин 14-нэй үглөөгүүр сэрэгэй эшелонуудые Сибирь руу абаашаа бэлэй. «Колчагта үхэл!» гэһэн үгэнүүд тэдэ паровозуудта бэшээтэй байһан юм.

Энэнь Совет ороной түүхэдэхи түрүүшын коммунистическэ субботник байгаа. Коммунистическэ субботнигууд бүхы орон доторнай түргэнөөр дэлгэржэ, бүри олон хүдэлмэришэд тэрээндэ хабаададаг болоо һэн. Коммунистическэ субботнигуудта түрүүшээр партийна хүнүүд лэ хабаададаг байһанаа, саашадаа партийнабэшэ хүдэлмэришэд олоороо хабаададаг болоо бэлэй.

Агуухэ үүсхэлэй анхан гараһан Москва-Сортировочная деподо һаяшаг ехэ һонин уулзалга болоо. Түрүүшын субботнигто хабаадуулагдаһан «ОВ 7024» паровоз 40 жэл болоод «амаралтада» гаража, һаяхан түрэл деподоо бусаа бшуу. Энэ түүхэтэ ушартай дашарамдуулан, олон зоной хабаадалгатай митинг болоо. Түрүүшын коммунистическэ субботнигто хабаадаһан Яков Михайлович Кондратьев суглараһан зоной үмэнэ үгэ хэлээ.

Эдэ субботнигууд коммунизмын эхин үзэгдэлнүүд гээшэ гэжэ «Агуухэ үүсхэл» соогоо Ленин бэшэһэн юм. «Шэнэ юумэнэй эхин үзэгдэлнүүдые һайса хаража үзэхэ, тэдэндэ тон анхаралтайгаар хандаха, тэдэнэй ургалтада туһалха, иимэ үүсхэлэй хойноһоо «харууһа табижа байха» «ёһотойбди»,—гэжэ Ленин бэшээ һэн (Зохёолнуудайнь том 29, нюур 392).

Ленин багшын зүгһөө тон эдэбхитэйгээр дэмжэгдэһэн коммунистическэ субботнигууд бүхы орон соомнай дэлгэрээ бэлэй. Эдэнэр хариин эзэмдэгшэдые, сагаантаниие бута сохилгодо ехэхэн туһа хүргэһэн байгаа. Түрүүшын субботнигуудһаа эшэ абажа социалистическэ мүрысөөн дэлгэрээ һэн. Түрүүшын субботнигуудта хабаадалсагшадай нангин хэрэгые мүнөө коммунистическэ ажалай бригаданууд улам саашадань дамжуулжа байна. КПСС-эй XXI съездэ бэлэдхэхэ үеэр совет арадай ажалай ехэ үүсхэл эдэбхи бадаржа, коммунистическэ ажалай бригадануудые эмхидхэхын түлөө тэмсэл бүхы орон доторнай гайхамшаг түргэнөөр дэлгэрээ. Манай республикада 500 шахуу бригада, фермэ, коллективүүд коммунистическэ нэрэзэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна. Эдэнэй олониинь тиимэ нэрэзэргэтэй болонхой. Ком... мунистическэ ажа... лай бригадан... абаһан уялган... даа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүү... гэнэ. Жэшээлбэл, сэмбын фаб... кадахи Виктор Сафроновой хүт... бэрилдэг бригада үйлэдбэриин... даабариие һайн шанартай... 125—130 процент хүрэтэр дүүр... Байгша оной түрүүшын квар... соо тус бригада түсэбһөө гад... 4815 килограмм утаһа ээрээ. Б... гадын бүхы гэшүүд һурадаг ... Улан-Удын модоной заводой Тат... на Сухановагай бригада 8 комсо... басагадһаа бүридэнхэй. Эдэ... даабаряа ходо үлүүлэн дүүрг... 7 басагад үдэшын һургуулинууд... нэгэниинь—медсестрагай курс... һурадаг; уран һайханай бүлгэ... бултадаа эдэбхитэйгээр хаба... даг.

«Механлит» заводой Вадим П... рович Шестаковой бригада ... һарынгаа түсэбые 204 процент, ... гэдэхи кварталайнгаа түсэбые ... процент дүүргээ. Бригадын гэш... барандаа эрдэмээ, культурно-тех... ческэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлжэ б... даг, хамтадаа кино, театрта ос... дог.

Коммунистическэ ажалай бр... дын нэрэзэргэ олохын түлөө хү... лөөн угаа ехэ удхашанартай. П... тийна, советскэ, профсоюзай, ко... сомолой организацинууд энэ хү... лөөе дэмжэхэ, үргэдхэхэ, иимэ б... гаданuудта үдэр бүри туһалжа б... ха уялгатай.

Б. Байм...

Шадамар хүтэлбэрилэгшэ

...манай аймагай Баян го... шахтада малтагдадаг ...эн Зэдын комбинадта тү... болодог. Мүн энэ нютаг... ...лдэг теплоэлектростан... ...родок городһоо гадна За... ...ай олохон колхозуудые ...тын хүсөөр хангадаг. Э... электростанци саашадаа ...ай бүхы нютагуудые ...рын хүсөөр хангадаг бо... юм. Залиршагүй эршэ ...тойшуул Баян голой ...ануудта нилээд олон бии. ...эр партиин XXI съездын ...ай зорилгонуудые бэе... ...лсэхын зорилгоор бүхы ...мэргэжэлээ, хүсэ шада... ...лсүүлнэ. Эндэхи түрүү ...дэй нэгэн болохо 1-дэхи ...ын начальник нүхэр Бу... ...л Дашеев тухай энэ ста... ...отор хэлэгдэхэ байна.

...ажап Санданович орой... ...душөөд наһатай байба... шахтёроор 26 жэл соо ...жэ байна.

...ярьмай оодон дэгэл үм... ...й, анха түрүүн шахтада ...ээ һананаб. Тинхэдэ ...оол 16-тай хүбүүн ябааб, ...э Будажап Санданович ...нэ.

...эр Дашеев 8 жэлэй тур... Городогтохи Холтосоной ...ца юрын шахтёроор хү... ...д, 1941 ондо Эсэгэ оро... ...мгаалгын Агууехэ дайн... ...рдоһон байгаа. Дайнай ...сээр нютагаа бусажа, ...н ажалдаа мастерай ту... шаалда хүдэлжэ ороо бэлэй. Будажап Санданович 1951 ондо Баян голой шахтада начальнигаар томилогдоһон юм.

Энэ шахта мүнөө үедэ нилээд томохон шахтануудай нэгэн болонхой. Эндэ мүнөө 300 шахуу шахтёрнууд ажаллана. Будажап Санданович ажал хүдэлмэри тухайгаа иигэжэ хөөрэбэ:

— Манай шахта гурбан участогтай юм. Хара-Хужар гэжэ газарай нүүрһые нээмэл аргаар малтажа абадагбди. Шахтымнай хүдэлмэришэд партиин XXI съездын хүндэлэлдэ мүрысэхэ зуураа, январь һарынгаа даалгабарине болзорһоонь урид дүүргэжэ, съездын эхилтэр 2 мянган тонно шулуу нүүрһэ түсэбһөө гадуур малтаһан юм. Энэ жэлэй мартын 1-дэ болоһон һунгалтын хүндэлэлдэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэймнай ашаар шахтамнай февраль һарынгаа даалгабарине тэрэ һарын 19-дэ, кварталайнгаа түсэбые 21 хоногоор урид дүүргээ.

Будажап Сандановичын эрхилжэ байһан 1-дэхи шахтын хүдэлмэришэдэй партиингаа хараалһан асари ехэ түсэбые муу бэшээр бэелүүлжэ байһаниинь бодото ажал дээрэһээнь элеэр харагдана. Эндэхи шахтада ажалладаг И. Лимбервер, А. Попов, Дымбрылов, Бадмаев гэгшэд һара бүриингөө даалгабарине 120—130 процент дүүргэнэ.

— Ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхээд, коммунистнууд болон эдэбхитэдээ шадамараар хубаарилан табяад байхада хэрэг бүтээсэтэй байдаг,—гэжэ Будажап Санданович баталан хөөрэнэ. Нүхэр Дашеевэй хүтэлбэрилдэг 1-дэхи шахтын хүдэлмэришэд долоон жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй даалгабарине болзорһоонь урид дүүргэхын зорилгоор тусхай уялга абаха зуураа, нүүрһэнэй тонно бүриин үные 7 процентээр химдаруулха гэжэ шиидэбэ.

Шахтынгаа хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болоһон шадамар бэрхэ энэ хүтэлбэрилэгшэ ажал хүдэлмэреэ улам һайжаруулха хүсэлэнтэй.

Ц. Сагаев.

Хиналта, шалгалтын мууһаа...

...ликын ехэ организацинуу... ...й болохо «Бурстрой» трест ...ээ һүүлэй үедэ зарим тэды ...улбашье, үшөөл муугаар ...байһаар. Энэ трест ...турша барилга-хабса... ...элэй түсэбые 101 процент ...шье, культурно-ажаһуүда... ...ганиудые барижа тушаа... ...е дүүргээгүй. Гэр байра ...түсэбөө оройдоол 78,7 ...дүүргэһэнһээнь боложо, ...лүн зон 5 мянган дүр... ...метр шахуу гэр байра ду... ...«Бурстрой» трестын ба... ...организацинууд эмхи гу... ...ээр ажаллажа, үнгэрэгшэ ...езондо муугаар бэлдэһэн ...Жэшээнь, 22 квар... ...гэртэ, 96 хүнэй баг... ...тын байрада, интернат ...ин хамтын байрада, шэнэ ...н, главунивермагай, ме... ...аха фабрикын, мүн бусад... ...лгануудта котельнэнүүдэй ...эгүй дээрэһээ досоохи ...инь убэлэй үедэ ехэ удаа... ...ээ.

...и управленинүүдэй орга... ...ид эмхи гуримгүйгөөр, ...рэгээр ажаллажа, нэгэ хэ... ...аа хэдэн дахин шэнэлдэг, ...элмэриингөө хэмжээе нэ... ...удал хуурмаг документ... ...охёодог байна. Барилгын ...нүүдэй хүтэлбэрилэгшэд ...үнгэ зөөри, барилгын ма... ...дые алмаха тушаа шанга ...абанагүй. Трестын хүтэл... ...эшье управленинүүдэй ...үсэд һайнаар хинан шал...

Хиналта шалгалтын муугаар табигдаһанай гэмээр барилгын 3-дахи управлениин организацинууд ехэхэн хэмжээнэй мүнгэ зөөри хии тала руу үриһэн байна. Трамвайн барилга дээрэ энэ управлениин хүдэлмэришэдэй хэһэн ажалынь үлүүсэ ехээр нэмээжэ бэшэгдээ. Жэшээнь, энэ барилга дээрэ үнэндөө 9506 кубометр элһэ шорой бульдозероор, экскаватораар малтагдаһан байгаа. Харин управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй зохёоһон 2-дохи актын ёһоор 16970 кубометрын түлөө мүнгэн түлэгдөө. Зөөгдэһэн шоройн хэмжээн хоёр дахинһаа үлүүгээр нэмээжэ бэшэгдэһэн юм. Элдэб зүйлэй материал, хадааһан, сонхын шэл, цемент, металл гэхэ мэтэ хэтэрхы ехээр гаргашалагдана. 1958 оной туршада «Октябрь» гэжэ кинотеатрын барилгада 157 килограмм хадааһан, 180 килограмм түмэр, 34 дүрбэлжэн метр сонхын шэл гаргашалагдаха ёһотой байгаа. Харин бодото дээрээ 325 килограмм хадааһан, 1534 килограмм түмэр, 168 дүрбэлжэн метр сонхын шэл гаргашалагдаһан байна.

Хүдэлмэришэдэй хэһэн ажалые хуурмагаар нэмээжэ бэшэһэнэй шалтагаанаар трестын организацинуудай салин хүлһэнэй фонд хэмһээ ехээр гаргашалагдадаг болонхой. Жэшээнь, барилгын 3-дахи управлениин салин хүлһэнэй фонд 25 процентээр үлүү ехээр гаргашалагдаа. Барилгын 2-дохи управленидэ мүн лэ иимэрхүү байдал үзэгдэнэ.

Трестын барилгануудта томо блогоор хэгдэһэн зүйлнүүд, түмэр бетоноор хэһэн хабсаруулганууд багаар хэрэглэгдэнэ. Гэр байрануудые штукатурдаха, шэрдэхэ ажал гон багаар оньһожоруулагданхай. Энээнэй түлөө түбхын түрүүндэ трестын главна инженер нүхэр Тубли зэмэтэй юм. Яахадааб гэхэдэ, барилганиудта түрүүшүүлэй дүй дүршэл хэрэглэгдэнэгүй.

Шулуу, извёстко, элдэб зүйлэй модон материал саг соогоо асарагдадаггүй байна. Главснабсбыдэй, Металлоглавснабсбыдэй управленинүүдэй, тэрэшэлэн бусадшье организацинуудай складуудта бии байһан барилгын хэрэгсэлнүүд мүн лэ саг соогоо шэлэн абтадаггүй.

Трестын барилгын организацинууд энэ жэлэй түрүүшын кварталда урдынхиһаа бүри муугаар ажаллаба. Коммунальна ажахын, гэгээрэлэй министерствонүүдэй барилганууд мүртэй урагшаа ябанагүй. Трестын мэдэлэй барилгануудшье мүн лэ удаанаар хэгдэнэ.

Түргөөр, шанар һайнтайгаар барилга хэхын тула барилгын хүдэлмэрие оньһожоруулха шухала байна. Тиимэһээ механическа мастерскойе, түмэр бетон зүйлнүүдые бүтээн гаргадаг цех түргөөр барижа тушааха хэрэгтэй. Гэрэй һуури, хана хэхэ томо блогуудые бүтээдэг болохо шухала. Барилгын комплексно бригадануудые олошоруулха, ажалай эмхидхэлые һайжаруулха хэрэгтэй.

Трестын хүтэлбэрилэгшэд бүхы дутагдалнуудаа дары усадхажа, барилгын организацинуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаха уялгатай.

М. Михайлов.

Һургуулиин һонинууд

ТҮРЭЛХИДЭЙ ТУҺАЛАМЖА

Һаяхан Хэжэнгын дунда һургуулиин клубта 100 гаран түрэлхидэй хабаадалгатай суглаан болобо. Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ тухай асуудал дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдээ. Һуралсалай шэнэ жэлдэ манай һургуули 8000 шубуутай фермэ, һаамхай 10 үнеэдэй гүүртэ, мүн 100 туулайн байха фермэ эмхидхэхэ, тиихэдэ сабшалан, огород болон тэжээлэй бусад ургамалнуудые хуряажа абаха 100 гаран гектар газар эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхозһоо абанхай.

Мүн зунай амаралтын үедэ һурагшадай үйлэдбэриин бригаданууд эмхидхэгдэхэ, урда жэлдэ эхилэгдэһэн шулуун мастерскойн барилга дүүргэгдэхэ. Хоёр квартиратай модон гэрэй, шэнээр түхеэрэгдэхэ фермэнүүдэй барилгада, огород болон бусад ургамалнуудаа харууһалха ажалда олохон һурагшад хабаадаха байна.

Нүхэр Андодоев Д. Я. үгэ абажа, һургуулиингаа үүсхэлые түрэлхидэй үмэнэһөө дэмжэхэһээ гадна, шадаха зэргээрээ туһа хүргэхэ ёһотойбди гэбэ. Тэрэшэлэн түрэлхид Монхироз М. Б., Бочкин Н. О. болон бусад һанамжаяа хэлэбэ.

Суглаанда хабаадагшад һургуулиингаа шэнэ үүсхэлые дэмжэхэ зуураа, хабар, зунай үедэ һургуулидаа туһа хүргэлсэхэ, һуралсалай шэнэ жэлдэ хэрэглэгдэхэ 2000 кубометр түлеэ түрэлхидэй хүсөөр бэлдэхэбди гэжэ тогтоогоо.

П. Собдоев,
Хэжэнгын дунда һургуулиин багша.

Һурагшадай бүтээһэн станок

Суулгын дунда һургуулида (Мухаршэбэр) политехническэ һуралсал эхилһээр үнихэн болоо. Багша Пунсук Ринчинович Цыбикдоржиев машина заалгые хүтэлбэрилнэ.

Нүхэр Цыбикдоржиевай хүтэлбэри доро һургуулиин һурагшад модо хюрөөдэхэ, харуулдаха универсальна станок һаяхан бүтээһэн байна. Энэ станогые 2,8 киловатт хүсэтэй электромотор хүдэлгэнэ. Хюрөө, харуулайнь барабанууд минута соо 2200 эрьесэ хэжэ, нилээд ехэ бүтээсэтэй байһаниинь тодорхойлогдоо.

Б. Цыренов.

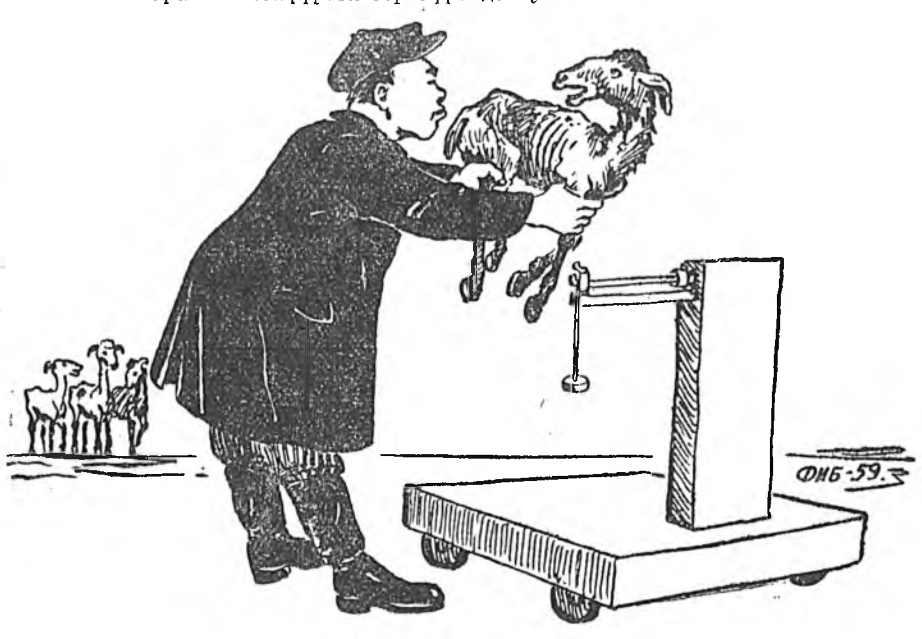
Ленинград. С. Орджоникидзын нэрэмжэтэ судна бүтээлгын Балтиин заводойхид хүдөө ажахын ехэ захил дүүргэжэ байнхай. **Зураг дээрэ:** слесарь-хабсаргагша В. Ф. Камышев хүдөө гаргагдаха кормозапарнигуудые бэлэдхэжэ байна.

ТАСС-эй фотохроникс.

ТУШААГДАЖА БАЙҺАН ТУРАНХАЙ ХОНИНОЙ АСУУЛТА

Торинн аймагай «Красный Октябрь» колхоз (түрүүлэгшэнь Г. Дашиев) энэ жэлэй эхинһээ хойшо 202 үхэр дунда зэргээр 176 килограмм шэгнүүртэйгээр. 190 хони дунда зэргээр 16 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагаа.

ХОНИН:—Араг яһан болоһон туранхай намайе тушаажа байхадаа гүрэнине мэхэлжэ, колхозоо гарзатуулжа байһанаа мэдэнэгүй гүш?!

ТУШААГША:—Абяагүйхэн лэ ябаашашни дээрэ. Эндээ байгаа һаа тэжээлгүйдэжэ, туража үхэжэшье болохош.

Зурагынь **Ф. Балдаевай.**

Мартагдаһан клуб

Редакцида ерэһэн бэшэг

Гурбан жэлэй соёлой добтолгын үнгэргэгдэжэ байһан үедэ хото, хүдөөгэй клубуудай хүдэлмэри хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар эмхидхэгдэхэ ёһотой байгаа. Гэхэ зуура, Бичурын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи комплексно бригадын центрын клуб ажалшадай эрилтые огто хангажа шаданагүй.

Клубай дэргэдэ уранһайханай бүлгэмэй нэгэшье кружок эмхидхэгдээгүй, хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд үгы.

Мүн энэ клубта кино үнинэй харуулагданагүй. Лекци, элидхэлнүүд үсөөн уншагдана. Зүгөөр, ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие һайнаар ябуулха, арад зоной эрилтые дүүрэнээр хангаха арга боломжо эндэ бии юм. Ушарынь багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, эрдэмтэй залуу хүбүүд, басагад тосхондо олон.

Аймсоведэй гүйсэдкомой культурын таһаг, колхозой партийна эхин организаци тус клубай хүдэлмэрие һайжаруулгада анхаралаа хандуулха ёһотой.

М. Цыбенов.

„БУРЯТ УНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Зоотехническэ һуралсал эмхидхэгдэнэгүй“

Иимэ гаршагтай статья газетэдэмнай толилогдоо һэн. Ярууны аймагай малшадай дунда түрүүшүүлэй дүй дүршэл муугаар дэлгэрүүлэгдэнэ, һаалишадай дунда зоотехническэ һуралсал эмхидхэгдэнэгүй гэжэ тэрэ статья соо шүүмжэлэгдэһэн юм.

КПСС-эй Ярууны айкомой секретарь нүхэр Раднаевай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соохи баримтанууд булта зүб байба. Тус статья хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй тусхай зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Һү ехээр һаадаг болохо, малшадай дунда зоотехническэ һуралсал эмхидхэхэ талаар юу хэгдэжэ байһан тухай колхозуудай түрүүлэгшэнэр тоосоһон байна. Малшадай дунда зоотехническэ һуралсал муугаар эмхидхэһэнэй түлөө хүдөө ажахын инспекциин начальнигай уялгые дүүргэгшэ нүхэр Хозонхоновто, тус инспекциин главна зоотехник нүхэр Чебунинда партиин айкомой зүгһөө һануулга хэгдэһэн байна.

„Намагуудые хатааха шухала“

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын мартын 18-ай номерто толилогдоһон байгаа. Торинн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо сабшалан, тариалангай газар үргэдхэхэ асуудалда анхарал хандуулагданагүй, һубаг, намагуудые хатааха талаар ажал хэгдэнэгүй гэжэ тэрэ бэшэг соо хэлэгдээ һэн.

Малдаа элбэг тэжээл бэлдэнэ сабшалангаа үргэдхэхэ, һайжаруулхын талаар тус колхоз хэмжээ абажа байна,—гэжэ Торинн хүдөө ажахын инспекциин начальнигай уялгые дүүргэгшэ нүхэр Овчинников манай редакцида мэдээсэбэ. Энэ жэлдэ 30 гектар намаг хатааха, 50 гектар талмайе ой модо, һөөг бургааһанһаа сэбэрлэхэ, урдань хэрэглэгдээгүй газараа элдүүрилхэ гэжэ тус колхоз түсэблэбэ. Энэ ажал дүүргэхын тула колхозые хэрэгтэй техникээр Торинн РТС хангаха юм.

...ссказ

Танха

...н баяртай, хүлынь газарта ...шэ хүнгэдүү, хажуугаараа га... ...е дайражархихоһоо наагуур ...алхална.

...лахатайгаа сасуу:

...д, Дулма!

...гүйлби, хэлыш, — гээд Дул... шарайе адуулаад байшаба.

...н хэрэг бүтөө...

...хэлэдэг хэрэгшни ааб даа? ...гүйгүү. Ехэл талаан... һур... ...ан гэхэдэ, зиндаашьем дээ... ...на.

...арые Дулма хубаалдалсаагүй ...ан нэгэ юумэ боложо ерэхэнь ...бүтүүхэн досоогоо бодоно. Яба... ...но. Танхатан папые мордо... ...й үгэ хүүр аманһаа унагаа...

...Дулма, бишни ябаа гээшэб. ...эзэн болоод үлэхэшни. ...гшэн, үхибүүднай зааханууд. ...ар хараад байха болоош. Ар... ...а һууҗа, хэмнай хэн нэгэсэ ...й. Намаяа зориһондоо хүрэхэ ...байгаарай, — гэжэ байжа ...раеэ, мордолгын урда тээхи ...ба.

...д олоороо сугларанхай, Тан... ...лбаг. Мордохуулгын хүнда... ...ргалдана. Тэрээн дундуур: ...ии харалсажа байгаарайг... ...үүдшье дуулдана.

* *

...олон, хүхюутэй. Үдэр сагай ...ендаринин хуудаһа һэхэһэн ...ээр үнгэрнэ. Һуралсалай гол ...баригдажа үгэбэгүй, олохон ...донгүй алдагдашана. Тиигэ тиигэһээр Танха хэрэгэйнгээ захаһаань эхилжэ, үзүүрһээнь үмхэжэ шадангүй, хамагай һүүлдэ шэргүүсэлдэд гэжэ ябадаг болобо.

Эжы, абынь эрхэлүүлжэ үгэһэн Танха нэрэнь ёһотойл Танха нэрэдээ тааража, хоол хүлишүүтэй ябадаг болобо ха.

Нэгэтэ үглөөгүүр һургуулида хэшээл эхилэнхэй, лекци боложо байба. Тэрээнһээ таһарад гээд ерэһэн Танха хойхонуур ошожо һуушаба. Ороһонһоо хойшо урдаа һууһан хүноор халха хэжэ, нойгоно, һажана. Мангарай охиндо манаршаһан толгойдонь лекторэй хэлэһэн үгэ хабшуулдангүй, шэхэнэйнь хажуугаар ара тээшээ алад харайна. Хажуудаа һууһан нүхэдэйнгоо хадхахада залд гэжэ һэриһэн Танхын ойндо хэшээл тухай нэгэшье юумэ ороногүй. Харин үнгэрөөшэ һүни архидажа хоноһон айлайхи зүүдэн шэнгеэр нюдэндэнь бүрэг бараг харагдахадал гэнэ. Зугаалһан басаганай зулгы заншье һанаанһаань гаранагүй. «Тархиш... Үгы даа, тэрээнтэй боложо һалахаб» гэжэ аман соогоо шэбэнээд, һанаа алдана.

* *

Зунай аяма халуун үдэр агаарта амисхал оруулха һэбшээгүй, бүтүү бүгшэм... Гэрэй һүүдэртэхи зүлгэ дээрэ ашанараа наадхуулжа һууһан Маадай хүгшэнэй ойндо олон таба юумэ орожо, хойно хойноһоо ээлжээ хадхана. Газар дээрэ түрэһэн ганса хүбүүниинь, гурбан улаан ашанарынь тэрэ хүгшэндэ ехэл хайратай. «Хөөрхэдниш даа, эдэниие үндылгэлсэжэ, хүл дээрэнь гаргалсатараа амиды ябаа һаа һайн юм һэн ха даа» гээд, наадажа һууһан ашанараа өөгшөөнэ. «Үноохи хүбүүмни» гээд, аман соогоо гүбэд гэнэ. «Яашоо юм гээшэб, бэшэг ташагшье ерэхэ, дуулдаха юумэн үгы. Яажаш ябанааб даа, барһамни» гэн, һанаата болоно.

Арба хүреэдүй аша гурбан үхибүүдынь нааданай бишыхан машина газар дээгүүр түлхин, трад-трад мухарюулна. Тинхэдээ «бии-бии» гэлдэн дуугаржа, тэрээндэ абяа үгэнэ.

— Папамнай матиинаал ильбэ,—гээд, хоёртойхон Баяр хүбүүнэй наадахань хөөрхэн. «Компеэтэ асараа» гэлдэн, бэе бэеынгээ альганда хооһон гараа адхуулна.

— Тоймогуудшни, эсэгынгээ ерэхые зүгнөөлтэй, — гээд, хүгшэн эжы һанаагаа заһана.

— Амаралтамнай ойртоо, хариха боложо байнабди гэжэ нүхэдынь бэшээ гээ һэн,—гээд, хүгшэнэй бэри һанаата болэлсоно.

Хүбүүндээ гэжэ эжын даража байһан амтата эдеэн хатаха, хагшахаяа һанана. Хүлеэхэ бүхэндөө шанаһан сайнь хүрэнэ.

* *

Дулмын орой руу зарьгад гээд, яһанайнь хуудаһаар хүйтэ даашана. Дулма тохойгоороо үбдэг дээрээ тохоногдон, хоёр гараараа толгойгоо барляад, шэмээгүй болон уруугаа хаража стул дээрэ һуушаба. Нюдэнһөөнь нёлбоһон мэлмэрэн, хасар руунь зурыса гүйгөөд, сэлд байса дуһана. «Тогтууригүй, һэбхил хүн юм һэн даа. Мэдэжэ байгаад хамтаржа һууһан минии зэмэ. Халагни халаг, сэгээ тархи, нихыень мэдээ һаа...»

Маадай хүгшэн саагуураа буруу һурэшэһэншье һаа, наагуураа бэридээ тамираа таалгахагүйн тулада, болоһон ушарые балаалуулан, ашанараараа дуугаралсан, гэр соохёо хэсэгээн мааяргана.

—Эндүүрээ гээшэ. Ерэхэл байха. Маниие орхижо хаана ошохо һэм. Хуушанайнгаа зангаар һайн һуухат даа,—гэжэ байжа тэрэ хүгшэн һанаагаа заһана.

—Юун гэнэш, эжы,—гээд үхибүүдынь һураад һаланагүй.

—Мама яагаабши,—гээд баһа эхэеэ носоно, поолоно.

—Юун гээшын талаангүй адхамад гээшэбта даа,—гээд Дулма һанаа алдана.

—Дулмаһаам һайн бэри олдохогүй. Ашанараа хараад лэ ябахаб. Тэнэһэн амитан тэнэг саашаа. Ара нюсэгэн, гэдэһэ үлэн ябуулаагүйб. Тулиха зобохые үзүүлэнгүй хүн болгоо бэлэйб. Тиигэн гэһээ...

—Һайн хүбүү түрэһэнэйтнай аша гээшэ ааб даа. Хара багаһаа хойшо сугтаа үдэжэ хүн болоһон ха даа Танхые мэдэнэгүй гүб. Колхоздоо хүдэлжэ ябахадам— ажал хэжэ шадахагүй, тулхабаагүй амитан ябагша һэмнай. Хургаараа хургаа сохёогүй, байдал гээшые мэдэхэтүй хүн ха юм. Тэнэхэ ёһоороо тэнээгүй гү.

—Тархиш, шадалтай һаа ошоод лэ абажа ерэхэ һэм.

—Ерэхэдэншье хэн һуухаа байгаа юм. Юундээ хэрэгтэй амитан гээшэб. Зоной наадан болохо аргамгүй.

* *

Тэнгэри шангаар лужаганажа, эндэ тэндэ няд-тад гэнэ. Түргэн аадар хүнэгөөр адхаһандал хонхор жалга руу үһа юулэнэ. Зөөлэхэн орон, сагаахан простыня дээрэ хэбтэнэб гэжэ зүүдэлэн байтараа аянгын абяанда сошоод һэришэһэн Танха бэлхүүһэсээ үһан соо орошоод, канавын эрмэг дэрлэнхэй хэбтэбэ. Хайшааш хара, ошохо зүг олохын аргагүй, харанхы балай... Үүлөөгүүр болоходо: хубсаһаншье абаха һанэтгүй—шабар шабха, нюдэ нюур бүлүү һахуу, модо шулуу мүргэжэ шулга биса һурэшэнхэй. Хүндэ харагдахаяа зүрхэ алдаһан Танха үһанай эрьсэр уруу дуруу гуринхалан гэшхэлнэ. Хото соонь хооһон, толгойнь хоёр болошуутай, шангаар гэшхэхэдэнь дорьбожо үбдэнэ.

* *

Утын һүни унтангүй Танхые хүлеэжэ хоноод, бүхэли үдэр һанаа үнөөн боложо һууһан Гэрэлмаагай хүдэлмэриһөө гэртээ ерэхэдэнь Танха хүнжэлдөө бухашоод, нойроо бусалгажа хэбтэбэ. Ороһоор хажуудань гүйжэ ошоод, тэрэниие тэбэрин, нюуртань нюураа дүтэлүүлхэтэйгээ зэргэ залд гээд, Гэрэлмаа гэдэргээ болошобо. Тинхэдээ ехээр зэбүүрхэн, үһэниинь бодоһон шэнги болоод, гэрэй дунда набтайтар хаяһан тэрэнэй хубсаһа хажуу тээшэнь этэржэрхинэ.

—Бод—гээд, гарһаань шангаар угзарба. Нойгоһоор үндыһэн Танха тээшэ харахатайгаа сасуу: «Үү тадтай, нюдэ амандам бү харагдыш, түргэн гаража арилыш» гээд, гарнуудаараа нюурыень далдалан буруу хараад, гэдэргээ сухарина.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Гэрэлмаа Танхада «ши» гэжэ үгэ дуугараагүй, хүйтэрэ хүйтэрэһөөр хараха үзэхэсэ болишоо һэн ха. Танха Гэрэлмаагай урда хойнонь орожо, дахажа нэхэжэ, үгэдөө оруулжа ядахадаа улайха нюур, барайха шарайгүй болоо, нютагаа бусаха, гэртээ хариха баатай болоо һэн.

«Эрэ хүнэй зосоо эмээлтэ морин багтаха» гэжэ хэлсэдэг бурят арадай аман үгэ бии. Гээшье һаа, эхэнэрнүүдэй дунда бүришье уужам зосоохитой, хүлисэнгы, арюун сэдьхэлтэй хүнүүд олон байдаг гээшэ. Теэд Танха гэртээ ерээд, эхэдээ зэмэлүүлхэһээ гадна, Дулмадаа нилээд галхаалгаһан, мохоолгоһон байха. Һургуулидаа бусатараа шахуу гэртээ айлай хүн шэнги хүндүйршоод байгаа бэлэй.

* *

Хамтын байрада зунайнгаа амаралта тухай хөөрэлдэхэдөө, «Танхамнай амаралтаяа ехэ һонинтойгоор үнгэргөө бэшэ аал» гэлдээн болено. Тиигэжэ хэлүүлхэдээ дайраа тоншуулһан морин шэнги ехэл андагаари, дуулахаш дураниинь үгы.

—Шамаймни гэртэхинээ хаяад, залуу һамгатай болоо гэлсэнэ. Олон үхибүүтэйб гэгшэ һэмнайш. Гэртэхинээш хайрлахаа яагаа гээшэбши,—гэжэ һургуулиинь нэгэ һайн нүхэр хэлэнэ.

—Болоһон юумэ болоод үнгэрөө. Нэгэ бага эндүүрэд гэгдээ гээшэ.

—Мүнөө жэл баһал залуу һамгандаа харгылха хүн аабши даа. Тэрэ ябадалаа болихо, хүлөө татаха хэрэгтэй. Архишье уугаад абахаяа һанадаг гээшэ һэнши, баһал амаа барид гэхэ юм һэн. Хажуу тээшээ хазайнгүй һургуулидаа ябажа үзэел даа,—гэжэ нүхэрынь хэлэбэ.

— Зүб лэ хэлэнэш.

Директор дуудана гээд, Танха шабын түмэрөөр татуулһан юумэндэл харайжа ошобо. Орон гэһээнь партийна, комсомолой организациин секретарьнуудһаа эхилээд, багшанар олон. Мэгдэһэндээ хүлөөш табиха газараа олонгүй үүдэндэ зогсошобо.

—Эндэ ерээд һуугты—гээд, директор сухалтайшаг хэбэртэй.

—Шиимнай абари зангаа хубилжа, гэртэхинээ хаяа хүн байнаш. Хөөрэжэ үгэхэ болоош,— гэбэ.

— Бэем муудаад, аргалгада ябаа гээшэ һэм. Гэртээл байһанаа ерээлби.

—Худалаар бү хэлэгты, шалгажа үзэгдөө, үнэн ушарынь элирүүлэгдээ һэн,—гэжэ нэгэ хүн хэлэбэ.

Һургуулида муугаар һурадагһаань эхилээд, архи уудаг тухайнь ажаглалта хэгдэхэтэй хамта хамтын байрада оруулхагүй, һургуулиһаань гаргаха гэхэ мэтын шанга шанга асуудал табигдаба. Гэмээ мэдэржэ, үгэсэ үгэжэ гараһан Танха хүлһэ һалһан... «Юуш гээшые хээ хүн гээшэбиб. Гэртэхинээ зобоогооб. Тиихынгээ хажуугаар өөрөөшье мүроо алдажархин алдааб. Архи тархиим эдин алдаба гээшэ даа» гэжэ байжа толгойгоо шааха һаа наагуур гэмэрнэ.

Һургуулида хэшээл эхилэнхэй. Танхашье урданайхиһаа ульгам болошонхой, шулуун шударгы...

Н. ЦЫБЕНОВ.

ҮНДЭР СЭГНЭЛТЭ

Арбан хоёр социалистическэ оронуудай уран зурагуудай, скульптурын выставкэ анха түрүүшынхеэ Москвада эмхидхэгдээд, москвагайхид, арадай демократиин оронуудай, мүн бусадшье гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд— хамтадаа хахад миллион шахуу зон гурба һарын туршада тон ехээр һонирхон хараба.

Революционно ёһоор дэлхэйн үндэһөөрөө хубилгагдажа байһан баримта, социалистическэ бодото ажабайдал, ажалша хүнүүд эдэ уран зурагуудай гол темэнь байгаа.

Советскэ Союзай, арадай демократиин оронуудай, илангаяа Хитадай Арадай Республикын, Вьетнамай, тэрэшэлэн Монголой Арадай Республикын олохон уран зураашадай туйлаһан амжалтанууд һайн сэгнэлтэдэ хүртэбэ.

Бүхы социалистическэ оронуудай уран зурагуудай выставкэ тухайда энэ бишыхан корреспонденци дотор дэлгэрэнгыгээр хэлэхын аргагүй байһан туладань, манай хүршэ Монголой уран зураашадай, скульпторнуудай табиһан зохёолнууд тухайда тогтожо, тобшохоноор хэлэебди. Монголой хорёод шахуу уран зураашадай, скульпторнуудай хүдэлмэри эндэ харуулагдаа. Выставкэдэ хабаадалсаһан эдэ уран зураашадай олонхинь монгол арадай гүн дундаһаа гараһан оюун бэлигтэ залуушуул.

Суриковай нэрэмжэтэ уран зурагай дээдэ һургуули дүүргэһэн залуу уран зурааша Чүлтэмэй хэдэн зураг (тэрэ тоодо «Үүлэн», «Тала», «Сагаан нуга», «Гол» гэһэн зурагууд) эндэ харуулагдана. Жэшээнь, «Үүлэн» гэжэ зурагые адаглан харахада: хүхэ номин, хүжэ уужам огторгойдо дэгдээд байгаа хүбэн сагаахан үүлэншье, хонгор үргэн дайда нютагаймнай арюун һайхан шэмэг мэтээр һанагдана. Зунай сэлмэг нэгэ үдэр зэрлэгээтэжэ байһан захагүй үргэн тала дайдаар дүүрэн табан хушуу малай таашаан бэлшэжэ ябахые харахада, Монгол орон танигдаадхина.

Залуу уран зурааша Чултэм түрэл нютагайнгаа баян дэлгэр шарайе тодо һайнаар зураглан харуулжа шадаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

«Ажалай һүүлээр» гэһэн ехэ зурагай хажууда хүн зон ходо олооро суглардаг байба. Үбһэ сабшажа ябаһан хүнүүдэй ажалаа дүүргээд, байрадаа ерэһые энэ зураг харуулна. Эндэ наһажаал хүнүүд, залуушуул, эхэнэрнүүд болон эрэшүүлыешье алишье талаһаань угаа хурсаар ажаглажа, тэдэнэй туд бүриин сэдьхэһэн һанаае тобойсо тааһан мэтээр харуулжа шадаа. Ажалай заршам эбдэһэн, убайгүйшэг хүбүүе хажуудахи нүхэдэйнь буруушаажа байһан ябадал ехэтэ тодоор үзэгдэнэ. Энэ зурагые бэлигтэй залуу уран зурааша Одон зураһан байна.

Мүн «Тогтохо партизан», «Эж хайрхан уула» гэһэн бусад хэдэн зурагуудые энэ уран зурааша олоной үзэмжэдэ табиһан байха юм. Даб дээрэ огсом, шэрүүнээр үзэгдөөшье һаа, үнэндөө «Тогтохо партизанай» гэрэлтэй урин шарайнь хүнэй дура татана. Иимэ хүн

хэзээшье сэдьхэл һайхантай, булад зоригтой байгаа бэзэ гэһэн һанал түрэнэ.

Монгол арадай революционно тэмсэлэй түүхэдэ зорюулжа, «Үргөөн ошохо зам дээрэ» гэһэн зурагые уран зурааша. Мягмар зураһан байна.

Нютаг оронойнгоо жабхалан һайхан байгаалиие харуулһан зурагуудай дундаһаа «Хэрлэн мүрэн» гээшэнь онсо шалгарна. Хэрлэн мүрэнэй аятай аажамаар мэлмэржэ байхые уран зурааша ямар мэргэнээр зуража шадааб! Булбазарай энэ зураг һанаан сэдьхэлдэ мартагдашагүйгөөр хадуугдана.

Дурсагдагша нүхэрнай адууһа малые айхабтар шадамараар зураглан харуулдаг байба. «Азаргануудай наншалдаан» гэһэн зурагые эндэ ороошод ехээр һонирхожо харадаг байгаа. Тус зурагые Чойбалсанай шангай лауреат, уран зурааша Цэвэгжав зураа.

Монгол арадай скульптура баһал һонирхолтой байба. Эндэ табигдаһан скульптуранууд ехэнхидээ залуу мэргэжэлтэдтэ хамаатай. Залай дунда «Ангуушан» гэһэн Дашзэгвын бүтээһэн скульптура табяатай байгаа. Ангууша нохойтоёо аятай зохидоор талын тарбага маряажа ябаһан ангуушан эндэ үзэгдэнэ. Мүн «Тугалшан» гэһэн скульптура хүн бүгэдын анхарал татадаг байба. Оодохон дэгэлтэй тугалша хүбүүнэй шархаадаг тугалаа аһан шадалаараа татажа байһыень угаа зохидоор харуулка. Энэнь хорин хоёр наһатай залуухан скульптор Цэндсүрэнэй хүдэлмэри юм. Тэрэшэлэн «Ургашан», «Эмнигые һургагша» гэһэн скульптуранууд угаа уран гараар бүтээгдэһэн ушарһаа хүн зоной зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэнэ. Тэдэнэй авторнуудынь—Монголой мэдээжэ скульпторнууд Дамдин, Жамба гэгшэд болоно.

Монголой Арадай Республикын залнууд дотор хоёр зуу гаран зураг, скульптура табигдаһан байгаа. Эдэнэр уран бэлигтэ монгол арадай ажабайдалые, социализмын түлөө тэдэнэй эршэмтэйгээр тэмсэжэ байһые элирхэйлэн харуулна. «Манеж» ордон дотор эмхидхэгдэһэн энэ выставкые харагшад Монголой залуу искусствода үндэр сэгнэлтэ үгэһэн байна. Энээниие выставкын һанамжа, дурадхалнуудай дэбтэртэ хэдэн зуугаад хүнэй, тэрэ тоодо эрдэмтэдэй, уран зураашадай, уран зохёолшодой, артистнуудай, промышленностиин ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, врачууд, багшанар, студентнүүд болон һурагшадай бэшэһэн бэшэгүүд элирхэйлэн гэршэлнэ. Жэшээнь, 1921 онһоо КПСС-эй гэшүүн, Москвагай бүд нэхэлгын институдай доцент Г. М. Фрумкина иигэжэ бэшэнэ: «Монголой Арадай Республикын гайхамшаг искусствын түлөөлэгшэдые амаршалнаб. Танай залуу искусствые туйлай ехээр һонирхожо харабаб. Сэдьхэл зүрхэнһөө баясабаб. Хойшодоо иигэжэл шэнэ, гоё һайхан скульптура, зурагуудые бүтээжэ байхыетнай, творческо томо гэгшын амжалтануудые туйлахыетнай хүсэнэб!». Иимэ баримтануудые үшөө олооршье харуулжа болохо байгаа.

Доройтон хосоржо байгаа буржуазна искусствоһаа арадай демократиинороной, үнэхөөрөө арадай искусствын жэшээлэшэгүй булюу байһые, социалистическэ байгуулалтын хурса зэбсэг болоһыень энэ выставкэ гэршэлэн харуулна.

Ц. Митыпов

Зурагууд дээрэ: выставкын зал соо.

В. Хакимовай фото.

Москва хото.

Зориһондоо хүрэбэ

Бурядай гигант—паровозо-вагонно заводой һая байгуулагдажа байһан түрүүшын жэлнүүдтэ Дарижап Шагдаровна Сандакова эндэ хүдэлмэрилхэеэ Хориин аймагһаа Улан-Удэ ерэһэн байгаа. Тэрэ сагһаа хойшо нүхэр Сандакова тус заводой инструментальна цехтэ түмэр үрэмдэгшөөр хорин табан жэл соо хүдэлөө.

Хорин табан жэл соо залуу наһан зандаа байдаггүй, үтэлхэ наһанай жаргал ерэдэг байна. Дарижап Шагдаровна ажалай наһанһаа гаража, хуулита ёһоор өөрынгөө амаралтын эрхэ олобо.

Нүхэр Сандакова ПВЗ-дэ хүдэлжэ байхадаа ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, хододоо түрүү хүдэлмэришэдэй зэргэдэ ябаа. Тиихынгээ хажуугаар олоной хэрэгтэ оролдожо, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байһан юм. Тэрэ хадаа районой, городской Соведүүдэй депутадаар оло дахин һунгагдаһан, мүн республикынгаа Верховно Соведэй депутат болоһон байна. Иимэ ехэ нэрэ хүндэ, этигэл найдабари үзүүлэгдэһэн ушар хадаа тэрэнэй ажалай габьяагай алдар мүн болоно.

Заводой инструментальна цехын улаан буланда хүдэлмэришэдэй суглаан һаяхан боложо, тэндэ Дарижап Шагдаровна Сандаковагай ажалайнь габьяае тэмдэглэхэ зуураа, тэрэниие хүндын ёһоор пенсидэ гаргаба. Суглаанда хабаадалсаһан Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Д. Ц. Цыремпилон үгэ хэлэжэ, нүхэр Сандаковада дурасхаалай бэшэг болон бэлэгүүдые барюулаа. Заводой хүдэлмэришэдэй коллективэй, профсоюзай цехын болон заводой комитедүүдэй зүгһөө амаршалгын үгэнүүд хэлэгдэжэ, пенсидэ гарагшада үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаһан байна. Тиихэтэй хамта, профсоюзай завком ороной эрхим курортнуудай нэгэн—Кисловодскдо амарха путёвко нүхэр Сандаковада үгэбэ.

Д. Дармаев.

—<>—

Һурагшадай бэлиг

Һурагшадай хабарай амаралтын үедэ Ново-Селенгинскдэ Сэлэнгын аймагай һургуулинуудай һурагшадай уран һайханай харалга болоһон байна. Харалгада аймагай дунда, долоон жэлэй, мүн эхин һургуулинуудай 600 эдир бэлигтэн хабаадалсаһан байха юм.

Дуу дуулагшадай дундаһаа Ново-Селенгинскын дунда, Шахтын долоон жэлэй һургуулинуудай, хатар танца наадалгаар Шахтын дунда һургуулиин, бурят арадай хатар наадалгаар жаргалантынхид илангаяа һайнаар наадаа. Тэрэшэлэн Селендумын, Загастайн дунда, Юрөөгэй, Повородой долоон жэлэй һургуулинуудай һурагшад бэлэдхэл һайнтайгаар харалгада ерэһэн байна.

Р. Дашиев.

—<>—

Сагай уларил

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, республика доторнай мүнөөдэр, үглөөдэр сэлмэг, бүрхэн байха. Баруун хойноһоо һулаханаар һалхилха. Улан-Удэ городто температура 6—8 градус дулаан байха.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Промышленностиин асуудалнуудаа Хитадта зүблөөн болобо

ПЕКИН, апрелиин 10. (ТАСС). КПК-гэй провинцинуудай, городууд болон автономно районуудай комитедүүдэй промышленна таһагуудые даагшанарай зүблөөн Шанхайда һаяхан болоо. Хитадай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй промышленна таһаг энэ зүблөө зарлаһан байгаа гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ.

Зүблөөндэ хабаадагшад КПК-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд Дэн Сяо-пин, Ли Фу-чунь, Кэ Цин-ши гэгшэдэй элидхэлнүүдые шагнаад, 1959 ондо промышленна предприятинуудай бэелүүлхэ зорилгонуудые хараалһан байна. Промышленна продукци бүри элбэгээр бү... түлөө хүдэлөөе саашадань... үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, техни... лаар эрид хубилалтануудые... техническэ шэнэ туйлалта... хэрэглэхэ, ажалай бүтээсые... хэмжээгээр дээшэлүүлхэ, ... түсэбые дүүргэхэ, үлүүлэн д... зорилго табигдаа.

Партийна организацинууда... һөө промышленностиие бү... наар хүтэлбэрилдэг болохо... Хитадай промышленна пред... нуудые улам түргэнөөр хү... арга нүхэсэл болоно гэжэ з... дэ хабаадагшад тусгаарлан... лэһэн байна.

Германитай эбэй договор баталхын түлөө

БЕРЛИН, апрелиин 10. (ТАСС). АДН агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Баруун Берлинэй Рейникендорф райондо суглаан боложо, «Германитай эбэй договор баталха гээшэ Германиин саашадаа амгаланаар хүгжэхэ зам нээжэ үгэнэ» гэһэн уряатайгаар үнгэрһэн байна. Германо-советскэ хани барисаанай бүлгэмэй Рейникендорф районой организациин үүсхэлээр зарлагдаһан энэ суглаанда Баруун Берлинэй 300 гаран хүн хабаадаа.

СЕПГ-гэй Ехэ Берлиндэхи организациин окружной правлениин гэшүүн Г. Мале, СЕПГ-гэй Рейникендорф районой организациин нэгэдэхи секретарь В. Тем болон бусад суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Германитай эбэй договор баталха, Берлинэй асуудал шиидхэхэ ябадалай удхашанар тухай сугларагшадай асууһан асуудалнуудта харюу үгэһэн байна.

ФРГ-гэй канцлерай тушаалһаа Аденауэрай гараха гэжэ шиидэһэниинь өөрынгөө бэелүүлдэг политикын буруу һүрэһые мэдэрһэн ябадал болоно гээшэ гээд, Г. Мале зааһан байна. Германиин асуудалаар СДПГ-гэй хараалжа байһан түсэб тухай тогтоходоо, эн... хадаа Германиин асуудал ш... гээр урагшаа алхам хэһэн ба... болоно гэжэ тэмдэглэһэн ба... бэшье мүнөө үедэ немец... дай һанаа сэдьхэл зобоожо... асуудалнуудые шиидхэлгээр... маниин Нэгэдэмэл социалис... партиин хараа бодолдо таара... гүй олохон һанамжанууд эн... тэнь оруулагдаһан байна... Г. Мале онсолон тэмдэглэз... ниин хүдэлмэришэн анги... партиин хоорондо хэлсээ хэ... тэ табихыень уряалан, со... мокрадуудта Г. Мале ханда... линэй асуудалаар Советскэ... зай дурадхалнууд тухай хэ... эдэ дурадхалнууд Баруун... ниие амгалан ёһоной город... гэһэн зорилготой юм гээд т... дэглэһэн байна. Эзэмдэлгы... гүүдэй гаргагдаад, городоо... рилгые арад зоной өөһэдын... та абаад лэ байһан сагта... Берлиндэ амгалан тайбан... хангагдаха гэжэ Г. Мале м... ГДР-тэ, социалистическэ б... нуудта эсэргүү тагнуул хэ... даг Баруун Берлиндэхи һү... дэй центрнүүдые хамагай т... усадхаха хэрэгтэй гэжэ үг... шэ зааһан байна.

Болгариин хүдөө ажахы хүгжэнэ

СОФИ, апрелиин 10. (ТАСС). Ороной экономикые түргэнөөр хүгжөөхэ талаар Болгариин Коммунистическэ партиин, Болгариин бүхы арадай хараалһан программые бэелүүлэн, хүдөө ажахын үйлэдбэриие эрид ехээр дэбжээхын түлөө Болгариин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд ехэ оролдосотойгоор тэмсэнэ.

Хабарай полевой хүдэлмэри энэ тэмсэлдэ шухала һуури эзэлнэ. Мүнөө жэлдэ хабарай тарилга нёдондонойхиһоо нилээд түргэнөөр, бүри эмхитэйгээр хэгдэжэ байнхай. Апрелиин 7-ной байдалаар ажалай кооперативно-газар тариалангай ажахынууд нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо хоёр шахуу дахин ехэ талмайда намарай ургамалнуудые тариһан байна. Наран сэсэг, хүсы үбһэ, улһа тариха хү... һаяар дүүргэгдэхэ. Хартааб... куруза, фасоль тарилга ту... даа ябажа байна. 1 миллио... (1 декар гектарай 10-най нэ... тай тэн) шэнэ газар мүнө... элдүүрилхэ тухай БКП-гэй... ноябриин пленумэй шиид... Болгариин таряашад-коо... нууд болзорһоонь урид... Энэ зорилго шиидхэхын... кооператорнууд хадын таш... газар элдүүрилхэ, намаг... баатай болоһон байха юм.

Орон дотор газар уһалал... хеэрэлгэнүүд олоор баригда... гэдэхи квартал соо 833 ни... рилга хэгдэжэ, уһалагдаа... райнь талмай 400 мянган ... ехэ болоо.

Данида митингнүүд болоно

КОПЕНГАГЕН, апрелиин 10. (ТАСС). Даниие немецко-фашистска сэрэгүүдэй эзэмдэһэн үдэрһөө хойшо 19 жэл болобо. Үсэгэлдэр Копенгагенда, мүн провинцинуудта митингнүүд, суглаанууд болоо. Хаа хаанагүй завод, фабрикануудай, гүрэнэй эмхи зургаануудай, энгэй хүн зоной гэр байрануудай дээрэ гүрэнэй тугууд нэнгүүлэн үлгэгдөө. Эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө ами наһаяа үгэһэн Даниин хүнүүдэй дурасхаалые орон иигэжэ ёһолон тэмдэглэһэн байна.

Эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ хабаадагшадай митинг Копенгагенай түбэй талмай дээрэ үдын урда тээ болоо. Социал-демократическа партиин түлөөлэгшэ Н. Матиассен митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Үдэшэнь Даниин Ком... ческэ парти мүн лэ энэ тал... рэ олон зоной хабаадал... тинг эмхидхээ. Эзэмдэлгы... эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ... дагшадай зэбсэгтэ отряд... мандалагша байһан Свенд... сугларагшадта хандан, үг...

Энэ үдэртэ зорюулагда... лаануудые бусад партину... организацинууд мүн лэ ү... байна. «Даниие апрели... эзэмдэһэн ябадалые дах... гуулхагүй» гэжэ бүхы үгэ... уряалһан байна.

Эсэргүүсэлтын хүдэлөөн... дагшадай хүндэлэлдэ з... орон доторхи бүхы памят... дэргэдэ сэсэгүүдые табил... лол болоо гэжэ газетэнүү... сэнэ.

Парижда ажалшадай Майн нэгэнэй демонстраци хэхые хорибо

ПАРИЖ, апрелиин 10. (ТАСС). Ажалшадай Майн нэгэнэй заншалта демонстраци Парижда үнгэргэхые Франциин правительство хорёо.

Правительствын энэ захиралта Франциин ажалшадые ехээр зэбүүрхүүлбэ. Парижай районой хүдэлмэришэд, алба хаагшад, тэдэнэй профсоюзна организацинууд Майн нэгэнэй һайндэрые предприяти, мастерской, барилга болон эмхи зургаануудтаа тэмдэглэхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаа.

Ажалшадай бүгэдэ нии... федерацида ородог профсо... Парижда хи нэгэдэлэй ... мэдүүлгэ толилоо. «Эконо... болон социальна эрилтэну... бихын тулада ажалшадай... страци хэхэ эрхыень хаба... дал» энэ мэдүүлгэ соо эрд... буруушаагдаһан байна.

Редакторай [...] С. БАЛЬЖИН[...]

„ҺАЛХИН"

Кино

«Мосфильм» киностудиин гаргаһан «Һалхин» гэжэ уранһайханай фильм республикын кинотеатрнуудта харуулагдажа эхилбэ. Александр Алов, Владимир Наумов гэгшэд сценариинь зохёожо, кино табиһан, Ф. Добронравов кадрнуудыень буулгаһан байна.

Бороо хурада бамбайшаһан талын дундуур, түмэр харгын, шоссейн далангаар, тосхонуудай булан тохойгоор олон зуун модоной газарта зурыгааша хэнэй мүрнүүд бэ? Хаанаһаа захалаад, хаана хүрэхэнь бэ?

Москвагай типографиин хэблэн гаргаһан хуудаһанда иигэжэ бэшээтэй байба: «Нүхэд, бү мартагты! Хүдэлмэришэн, таряашан залуушуулай союзай бүхэроссин нэгэдэхи съезд 1918 оной октябриин 29-дэ Москва городто нээгдэхэнь. Делегадуудаа эльгээгыт!»

Энэ уряа Москвагай үйлсэнүүдээр зэдэлээд, Совет республикые хүреэлһэн фронтнуудые алгад гаран, Урда, Хойто зүгүүдэй томо городууд болон бишыхан тосхонуудта хүрэжэ, олохон залуушуулай зүрхэнэй сохисые шангадуулба.

Сагаантанай эзэлһэн бишыхан городой паровозно деподо сугларагшад хэдые делегадууд болгожо эльгээхэ тухайдаа зүбшэлнэ.

«Би ошохоб! Хүдэлмэришэ угтай хүм. Арбан долоодохидо засаг гартаа абалсаа һэм»,—гэжэ нэгэниинь нүгөөдынь хэлээшэ мүн лэ анхаралда абамаар: «Нүхэд... Намайе эльгээгты. Недели соо унтангүй ябажа шадахаб. Нэгэхэн һомоор намайе унагаахагүйш...».

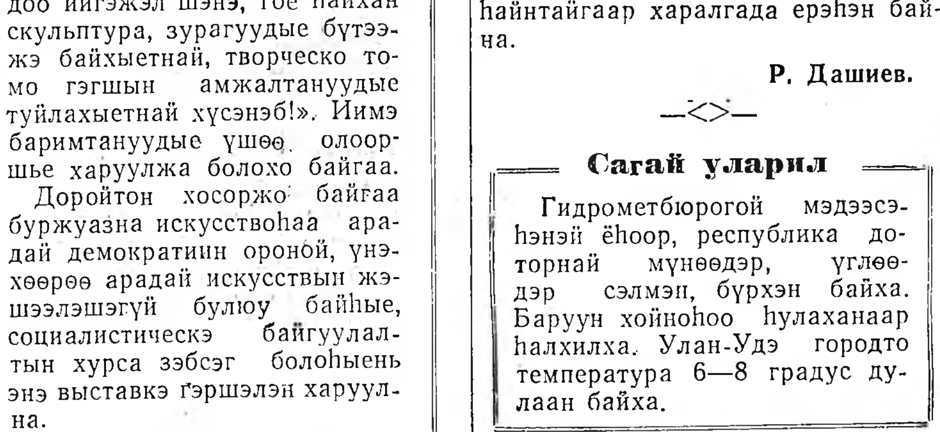
«Подпольно райком Федорые зууршална» — гээд хүдэлмэришэ хүбсаһатай, бууралтаһан үһэтэй наһажаал хүн арсалдааень болюулба.

Согтойхон нюдэтэй, шаргал үһэтэй хүбүүн бодоод, үнэн зүрхэнһөө иигэжэ хэлэбэ: «...мүльхеэшье һаа, хүрэхэб».

Федор (артист Э. Бредун), гимназист Митя (артист А. Демьяненко), залуу хүдэлмэришэн Настя (артистка Т. Логинова) холын аян замда мордобо. Үнэшэн хүбүүн Окурок (артист А. Крыченков), Мари басаган (Э. Леждей) хоёр харгыда тэдээнтэй ниилэнэ.

Шулуун дэбисхэргүй үйлсэнүүдээр, намагтай голой эрьеэр мүрнүүд аржына Һая эмхидхэгдэжэ байһан Залуушуулай ленинскэ союзтай урдахи бишыхан городой залуу тэмсэлшэдэй һанал бодолые холбохоёо Москва зориһон түлөөлэгшэдэй мүрнүүд байгаа. Энэ олон зуун модоной зам тэдэнэй хүлһөөр, шуһаар хушагданхай. Гимназист Митя алуулна, большевигүүдтэй хамта Мари буудуулна. Бандидуудай һомон доро Настя унана. Залуушуулай бүхэроссин нэгэдэхи съездын боложо байһан зал руу носилка дээрэ хэбтэһэн Федор оруулагдана. Фронтын саана үлэһэн, хосорһон нүхэдэйнгөө үмэнэһөө съезд дээрэ үгэ хэлэнэ...

Ленинскэ комсомолой гайхамшагта түүхын нэгэ хуудаһа манда иран харуулһан «Һалхин» гэжэ уранһайханай кинофильм мүнөө үеын залуушуулда хүмүүжүүлхы ехэ удхашанартай.

Зураг дээрэ: кинофильмын нэгэ кадр харуулагдана.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—3[...] культуры и быта—24-74, писем и рабселькоров — 40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01013. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак[...]